

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Jedro kmetškega vprašanja.

S kmetško krizo je postala gospodar-
ska kriza splošna in popolna. Začela
se je pred dobrimi štirimi leti med
ameriškimi farmerji (poljedelci), prišla
v Evropo in druge dele sveta ter na-
padla vse države. Povzročil jo je padec
cen kmetijskih pridelkov, ki ni zača-
sen, marveč trajen. S padajočimi do-
hodki je tudi padla kupna moč kmeto-
va. To je kmalu občutila ter težko pre-
naša industrija, obrt in trgovina. To
dokazuje gospodarsko povezanost, ki
vlada med posameznimi stanovi. Do-
kazuje pa osobito tudi to, da je kmet-
ski stan podlaga družbe in države.

Takoj ko se je pojavila kmetška kri-
za, so jo začeli reševati. Niso je še re-
šili, marveč jo rešujejo naprej. Pone-
kod so se že pojavili uspehi rešilnega
dela, drugod pa ne. Načini reševanja
so različni po raznolikosti razmer. Pre-
težno industrijske države so svojemu
kmetijstvu prišle na pomoč z zaščitni-
mi carinami. Ako bi teh ne bilo, bi
kmetijski pridelki drugih držav pre-
plavili živilski trg dotične države ter
domače kmetijske pridelke v ceni po-
tisljali še nižje. Tako je ravnala Nem-
čija, Čehoslovaška, Avstrija itd.

V pretežno agrarnih (poljedelskih)
državah kajpada to ne zadostuje, ker
je domači živilski trg dovolj založen,
vsled česar uvoz iz drugih držav ne
more nikomur ponuditi svoje blago.
Saj pa tudi v industrijskih državah ne
zadostuje. Poleg carinske zaščite do-
mače kmetijske proizvodnje je tudi
treba domačo proizvodnjo napraviti
rentabilno (da kaj nosi, da se izplača).
To je storil Dollfuss v Avstriji, kate-
remu se je posrečilo z raznimi ukrepi
zustaviti padec cen ter ohraniti cene
kmetijskih pridelkov na precejšnji vi-
šini, ki je dosti višja, kakor n. pr. v
naši državi. To je storila Čehoslovaška,
kjer so kmetje dobro organizirani ter
krepko branijo svoje interese. To je
storila Nemčija in druge države, v ka-
terih prevladuje industrija.

Agrarne države z manjšimi učinki
in uspehi branijo gospodarske interese
svojega prebivalstva, med katerim v
veliki večini prevladuje kmetško ljud-
stvo. Izvoz agrarnih pridelkov je otež-
kočen in omejen radi zaščitnih carin,
ki kakor visoki zidovi branijo uvoz v
druge države. Zato se agrarne države
trudijo doseči v trgovskih pogodbah z
industrijskimi državami za svoje ag-
rarne pridelke razne ugodnosti, zlasti
prednostne carine. Posrečilo se jim je
to samo v nekaj primerih. V glavnem

se omejuje njihovo delo za obrambo
kmetškega stanu na ureditev vpraša-
nja kmetških dolgov. Kmet po raznih
državah je jako zadolžen. Zadobil se
je povečini že pred krizo, deloma v pr-
vih letih krize. Da ga ne zadušijo pre-
visoke obresti, odnosno da ga upniki
ne poženejo z zemlje, so države s pri-
mernimi zakoni uredile odplačevanje
kmetških dolgov.

Take ukrepe je tudi storila naša dr-
žava. In vendar je treba reči, da z nji-
mi kmetško vprašanje v jedru ni reše-
no. Jedro kmetškega vprašanja vse-
danji krizi je namreč dvig cene kme-
tijskih pridelkov. Dokler ne bodo kme-
tijski pridelki dvignjeni do prave ce-
ne, ki bo kmetu omogočila, da lahko
kupuje svoje potrebščine ter plačuje
davščine in odplačuje dolgove, bo
kmetška stiska trajala naprej. O tej
stvari piše »Narodni gospodar« v svoji
številki z dne 15. maja naslednje:
»Vsakdo ve, da vprašanje kmetških

dolgov tudi z uredbo o zaščiti kmetov,
še ni rešeno in da s tem tudi še ni re-
šena denarna kriza. Nasprotno, s to
uredbo je denarna kriza le poostrena.
Upravičeno se je že ponovno poudar-
jalo, da je vprašanje kmetških kred-
itov treba reševati na drug način. Tre-
ba je iskati sredstva in pota, da se ce-
na kmetijskih proizvodov dvigne na
pravo ceno, na ceno, ki bi bila v nekem
razmerju z vsem tem, kar mora kmet
kupovati. Dokler tega ni, vprašanje
kmetških dolgov ni rešeno kljub temu,
da se je maksimalna obrestna mera s
6% in se je razdelilo odplačevanje na
12 let. Povišana cena kmetijskih pri-
delkov mora nuditi kmetu denarna
sredstva, da poleg visokih davščin od-
plačuje tudi svoje dolgove. Dokler pa
ta možnost kmetu ni dana, pomeni
uredba samo teoretičen (naučen) na-
črt za odplačevanje kmetških dolgov
brez stvarne podlage in obenem še po-
tuho za vse one pavšalno (skupno) za-
ščitene kmete, ki ali niso kmetje, ali
pa so kmetje, toda v takem položaju,
da bi prav lahko odplačevali svoj dolg.«

IZ RAZNIH DRŽAV

Iz nemirne Avstrije. Radi sestanka
nemškega kanclerja Hitlerja z Musso-
linijem v Benetkah je bilo pričakova-
ti, da se bo napadalno navdušenje hit-
lerjevcev v Avstriji poleglo, a je baš
nasprotno istina. Iz Nemčije podpirani
hitlerjevci nadaljujejo z atentati na
razne javne naprave, vladna poslopja
ter župnišča. Hitlerizem se je močno

razpasel v avstrijski vojski, ki je po-
vsem nezanesljiva. V zadnjem času je
došlo v Grazu do spopada med vojsko
in heimwehrovci. Na tisoče vojakov je
demonstriralo po mestnih ulicah ter
vpilo nad heimwehrovci: Heil Hitler!

Dr. Rintelen, katerega oznanjajo kot
bodčega avstrijskega kancelarja.

Vladar Perzije šah Riza Pahlavi (des-
no) v turški prestolici kot gost Kemal
paše (levo).

Več heimwehrovcev so vojaki pretepli. Civilno prebivalstvo je bilo na strani vojakov. Red so napravili šele orožniki in so se vrnili vojaki in heimwehrovci v svoje vojašnice. Graški dogodki sicer niso bili krvavi, vendar so dokazali, da se vlada ne more zanesti na vojaštvo, ki je prežeto s hitlerizmom.

Slika novega bolgarskega parlamenta. Novi bolgarski parlament, ki bode prišel na mesto razpuščenega sobranja, bo štel 210 poslancev. Od teh jih bo 44 izvoljenih, 80 pa jih imenuje vlada. K temu jih pride še 60 iz vrst strokovnjakov in zastopnikov raznih strokovnih organizacij, gospodarskih zborov itd., 20 pa iz vrst bivših politikov,

6 pa bo zastopnikov vseučilišč in drugih važnejših ustanov.

Poljska vlada izpopolnjena. Zadnjič smo poročali, da je bil ustreljen od roke atentatorja poljski notrajni minister Pieracki. Predsednik republike Moscicki je podpisal na predlog ministrskega predsednika Kozlowskega odlok o imenovanju dosedanega varšavskega župana Koscialkowskega za notrajnega ministra in poslanca vladnega bloka Poniatowskega za kmetijskega ministra. Obenem so bili ministri namestniki v notrajnem ministrstvu Dolanowski in v ministrstvu za kmetijstvo in agrarno reformo Kowacki in Kasinski upokojeni.

V zadnjem trenutku zadušen prevrat v Nemčiji.

Ozadje upora.

V Nemčiji imajo zelo strogo časopisno cenzuro, a kljub tej je le prodiralo v javnost prepričanje, da v Hitlerjevi Nemčiji ni vse tako rožnato, kakor so to razglašali ter zatrjevali narodni socialisti. Proti Hitlerjevemu načinu vladanja je prekipevalo že dalje časa nezadovoljstvo v vrstah njegovih napadalnih čet, katerim je načeloval kapitan Röhm. Hitlerju so napadali oddelki, za katere so se trošile ogromne svote državnega denarja, zrasli preko glave in radi tega jih je poslal za 1 mesec na dopust, prepovedal nošenje uniform in zborovanja. Vlada je nameravala že radi inozemstva ukiniti napadalne oddelke ali takozvano rjavo fronto (ker so nosili rjave srajce) in radi tega ozadja so pripravili napadalni oddelki pod vodstvom kapitana Röhma in bivšega državnega kanclerja generala Schleicherja revolucijo, ki bi naj bila izbruhnila te dni.

Nenadno razkrinkanje upornikov ter kazni.

Vlada je nenadoma zvedela za prevratne nakane. Dne 30. junija se je odpeljal Hitler v spremstvu vojnega ministra generala Blomberga v letalu v Monakovo, kjer je bil glavni stan upornikov. Hitler je lastnoročno odredil aretacijo Röhma. Policija je hotela zapreti generala Schleicherja, ki se je uprl pozivu na predajo z orožjem in je bil od policistov ustreljen on in njegova žena. Po aretaciji Röhma je postavil Hitler novega poveljnika napadalnim četam v osebi kapitana Lutze, ki naj z vso strogostjo zapre ter izloči vse puntarje iz vrst Hitlerjeve uniformirane garde. Zaprli so blizu 2 tisoč Hitlerjevskih voditeljev, nekateri so izvršili samomor. Vsak, ki se je zoperstavil aretaciji, je bil ustreljen. Zaprtemu Röhmju so dali v zaporno celico samokres, da bi se sam ustrelil. Ker tega ni storil, je bil od prekisoda obsojen na smrt in takoj ustreljen. Nemci sami priznavajo, da je bilo ustreljenih 7 voditeljev napadalnih oddelkov in med temi tudi divizijski general Schneidhofer v Monakovem. Pri aretaciji je bil ustreljen bivši ministrski svetnik Klausner, vodja Kat. akcije. V Berlinu je bilo izključenih iz napadalnih oddelkov 200.000 hitlerjevcev,

Vse napadalne čete so bile poslane na dopust.

Prekisod je s polno paro na delu in bodo imena na smrt obsojenih ter tudi ustreljenih ali obglavljenih objavljena.

Rešilno za Hitlerja se je izkazala vojska. Postavila se je odločno na njegovo stran in je zasedla vse važne postojanke v Berlinu.

Še nekaj iz ozadja upora.

Nemški podkancler Papen že dolgo ni bil več zadovoljen s Hitlerjevo politiko in si je dal že večkrat v javnih govorih duška nezadovolju. Po odkritju nameravanega prevrata so napravili pri Papenu hišno preiskavo, so ga zaprli za pol ure, zaslišali ter zopet izpustili. Papen gotovo ne bo več podkancler in bo najbrž zasedel njegovo mesto Hitlerjev najožji pomagač, pruski ministrski predsednik Göring. Papenov sotrudnik in vladni svetnik Bose ter Papenov adjutant ali pobočnik Čirič sta izvršila samomor.

Pri vsej zmedi, ki je zajela Nemčijo, je še smrtno opasno obolež predsednik republike Hindenburg, o katerem so trdili, da ni soglašal s Hitlerjem.

Židje, katere je Hitler izgnal, so organizirali v inozemstvu napram nemški veleindustriji bojkot in ni mogla nabavljati iz inozemstva potrebnih sirovin. Največja nemška podjetja so izjavljala, da bodo odpustila na desetisoče delavcev, če vlada ne bo izposlovala nakupa sirovin.

V Nemčiji je neznosna draginja, — vlada je izmetavala milijone za vzdrževanje uniformiranih ter oboroženih številnih organizacij, zlata podlaga marke je skopnela . . .

Hitler je nameraval v zadnjem času občuvati državne blagajne pred izpraznjenjem do dna, se je hotel znebiti napadalnih oddelkov, kar je rodilo baš v zadnjem trenutku preprečeno revolucijo.

Potlačeni puč je dokazal, da Hitler ne uživa pravega zaupanja niti v lastnih vrstah, kaj šele, da bi bil resničen gospodar Nemčije.

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno Din 32.—

polletno Din 16.—

četrtletno Din 9.—

Sveta dežela se izrablja od kapitalizma. Palestina je vsem kristjanom sveta dežela, kjer se duša človekova rada poglobi in nekako potopi v premišljevanje svetopisemskih dogodkov, osobito onih iz življenja Gospodovega. Moderni kapitalizem v svoji brezčutni pohlepnosti vedno bolj izrablja kraje sv. dežele kot predmet izkoriščevanja in bogatenja. Mrtvo morje že davno ni več mrtvo, ker delavci v službi kapitala in industrije črpajo iz njega sol in razne minerale. Sedaj je prišlo na vrsto Genezareško jezero v Galileji, ki je posvečeno z dragocenimi spomini na Zveličarja sveta. Neka židovska industrijska družba je dobila pravico, da ga bo industrijsko izkoriščala. Katoliške redovniške družbe so v njegovi okolici izsušile močvirje, mlake itd., da so napravile konec malariji, ki je v teh krajih bila razširjena. Sedaj se je malarija zopet pojavila. Nove električne turbine zahtevajo po leti, da se površina jezera zniža za 4—5 metrov. Vsled tega se voda spravi v nabiralnike, nastale so mlake, pojavilo se je močvirje in z njim se je zopet pojavila malarija, ki je počela kositi beduine. Za to pa se kapitalizem in industrializem ne brigata. Neki ameriški list, ki o tem poroča, stavi javno vprašanje: »Ali spričo tega ne bo nikdo protestiral zoper početje denarja-lačnega kapitalizma?« Na to vprašanje je treba — žal — odgovoriti: Ne. Ali je svet protestiral zoper načrtno okuženje Kitajske z opijem? Ali je svet protestiral zoper okrutno preganjanje in klanje krščanskih Armencev? Ali je svet protestiral zoper strahove, ki so se dogajali ter se še vedno godijo v Mehiki in boljševiški Rusiji? Tako tudi ne bo protestiral zoper pokvaro svetih krajev, posebej genezareškega jezera in zoper okuženje ubogih arabskih beduinov okoli tega jezera.

General o spoznavanju vere. Na Filipinskem otočju v Tihem morju je vrhovni guverner general Frank Murphy. Na svojem nadzornem potovanju je došel v glavno mesto Manilo. Prva je njegova pot bila v prestolno cerkev, kjer je pokleknil pred oltar z Najsvetejšim ter precej časa zbrano molil. Med tem se je zunaj cerkve zbralo veliko število vernih kristjanov, duhovnikov, bogoslovcev in krščanskih dijakov. Na prijazne pozdravne besede je general odgovoril naslednje: »Dozdevati bi se moglo nekoliko drzno, da bi govoril duhovnikom. Vaša prijaznost pa mi daje pogum, da Vam spregovorim nekoliko

Za dekleta:

Knjiga »Slovensko deklet«, ki je kažipot našim mladenkam, je šla že v tisočih izvodih v roke slovenskih deklet. Sprejeli pa smo večjo količino knjig v razprodajo in sicer za polovično ceno, dokler trajajo zaloga: namesto 12 Din stane le 6 Din in se naroča pri

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

besed. Jaz sem vedno bil ter sem ponosen na svojo katoliško vero. Nikdar se ne smemo sramovati, to vero kazati pred svetom. Kvišku moramo držati svoje glave, svojo vero moramo spoznavati s ponosom. Izpovedanje naše vere ne sme biti tako — tako, zgolj zunanje in nejakno, marveč mora prihajati iz srca. Če bo naša vera takšna, jo bodo tudi drugoverci spoštovali.« Vrl general, vrl katoličan! Lep zgled mnogotirim slabičem in puhloglavcem, ki živijo med nami.

Katoliški duhovnik v časti pri poganih. Med kristjani, tudi med katoličani, se nahajajo ljudje, ki duhovniku ne dajo časti, ki mu gre, mnogo je tudi takih, ki imajo za duhovnika samo prezir, zasmeh in psovko. Japonska je po ogromni večini poganska država. Vendar je osrednja radio-postaja v Tokiu (glavnem mestu Japonske) prosila, da se ji dovoli in omogoči prenos katoliške božje službe. Na velikonočno nedeljo se je katoliška božja služba — pridiga in slovesna sv. maša — po radiu prenesla po vsej državi. V Evropi pa framasoni, liberalci in socialisti nasprotujejo vsakemu verskemu predavanju v radiu. V mestu Tientsinu na Kitajskem je bila posebna verska prireditve: verski teden. Katoliški religiji

je bil za predavanja priznan celi dan. Predavanja je imel bivši profesor v Rimu, Vu-Pin, po rodu Kitajec. Poslušalo ga je 1000 oseb. V Nankingu, glavnem mestu kitajske republike, so papeževga delegata monsignorja Zanina sprejeli s častmi, ki se izkazujejo redkokateremu zastopniku kakšne velesile. V mestu Hue — v Vzhodni Indiji — je bil prvi škof — anamitski domačin — Ivan Tong od cesarja Bao-Dai sprejet jako svečanostno. Ko je škof govoril pozdravne besede, je cesar stal in z njim ministri in dostojanstveniki. Šele ko je škof končal, je cesar sedel ter odkazal škofu sedež na svoji desnici. Tako pogani spoštujejo katoliškega duhovnika. Imajo v mnogočem boljše manire ko kultivirani kristjani.

Veren letalec. Portugiški letalec Karl Bleck je s svojim letalom zletel iz Lisbone (glavnega mesta Portugiške) v mesto Goa v Prednji Indiji. To je jako dolga pot, ki jo je srečno preletel. Ko se je izkrca, je šel v cerkev, kjer se je zapel Te Deum. Slavni letalec je izjavil: »Ko sem po tolikih atmosferskih nevarnostih zagledal mesto Panjin, sem vzradoščen vzkliknil, sklenil roke in jih dvignil k nebesom, da se otroško iskreno zahvalim Bogu, ki me je živega in zdravega pripeljal semkaj.«

Romanje na Brezje in Bled.

V nedeljo dne 29. julija se odpeljemo zopet na Brezje k Mariji Pomagaj! Prihodnjo nedeljo boste izvedeli potom preč. župnih uradov vse potrebno. Vožila bosta dva vlaka. Eden iz Maribora za vse postaje od Maribora do Št. Jurija in za vse, ki se po stranskih progah pripeljejo na te postaje. Drugi vlak bo vozil iz Celja in bo stal na postajah do Trbovelj. Vožnja stane za 1. vlak tja in nazaj skupno za legitimacije, zavarovanje in vožnjo na vseh postajah enako in sicer 78 Din. Pri dru-

gem vlaku, ki vozi iz Celja, pa 59 Din. Voznino je plačati s prijavo. Ako bi si kdo potem premislil, lahko legitimacije odda drugemu. V pondeljek bomo nato na Brezju in bomo imeli dovolj časa za izlet na Bled, zvečer bo običajna velika procesija in v torek zjutraj se vračamo, da bomo proti večeru že vsi doma. Ker se prijave sprejemajo le do torka dne 17. julija, se prijavite pravočasno pri domačem župnem uradu, ali pa direktno pri pripravljalnem odboru v Mariboru, Koroška cesta 5.

Osebne vesti.

Jubileji vurberškega g. župnika. G. duhovni svetnik Alojzij Kokelj, župnik v Vurbergu, je slavil v nedeljo dne 1. julija 30letnico, odkar župnikuje po žrtvovalno ter vsestransko delavno v vurberški župniji. Jubilant je star 66 let, je krepek ter čil in je obhajal lani 40letnico mašništva in sedaj 30letnico pastirovanja na eni župniji in 5letnico, odkar je bil menovan za duhovnega svetnika. Blagemu ter obče priljubljenemu g. svetniku kliče naš »Slovenski gospodar«, kojega dolgoletni sotrudnik je jubilant: Bog Vas ohrani, dobri gospod, do zlatih jubilejev!

Umrl je v Mariboru dobro znani g. Mihael Gnus, vpokojeni kontrolni strojevodja v starosti 71 let. Rajni je bil doma iz Buč pri Kozjem in se je z lastno pridnostjo povspel do lepe ter zelo ugledne službe. Obče priljubljenost pokojnika je pokazal mnogoštevilno obiskani pogreb, ki se je vršil na Pobrežju

na Petrovo popoldne. Rajnemu svetila večna luč, sinovom naše sožalje!

Nesreče.

Zlobna roka je zažgala pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah dne 22. junija ob enih ponoči gospodarsko poslopje posestnika Ribiča na Ročici. Čast in priznanje domači gasilski četi, ki je bila hitro na kraju nesreče ter reševala. Škoda znaša okrog 35.000 Din. Orožniki zasledujejo požigalca.

Maturant utionil. Dne 27. junija so napravili maturanti ljubljanske trgovske akademije maturo. Po končanem izpitu so se podali na skupen izlet v Medno. Med izletniki je bil tudi 20let-

Advokat

dr. Fran Irgolič

v Mariboru

ima sedaj svojo pisarno 666

v Cvetlični ulici 13 I.

Svetnica kmetske grude sv. Bernardka.

Lepa knjiga, 32 slik na posebnem umetniškem papirju. Cena knjigi 24 Din broširana, in 34 Din vezana. Naročila sprejema

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

ni Anton Krajc, sin posestnika iz Grahovega pri Cerknici. Krajc se je podal kopat v Savo, kjer je utonl. Tovariši so zapazili, da Krajca ni, ko so se odpravljali na povrat v Ljubljano.

Smrtna nesreča otroka. V Levcu pri Celju so se igrali otroci krog truge za gramoz. Truga se je prevrnila, padla štiriletni hčerki dninarja Verbič Pavlici na glavo in ji je zdrobila lobanjo. Otrok je izdahlil po prepeljavi v bolnico.

Domačija pogorela. Pod vasjo Sv. Katarina pri Hrastniku je skromen dom bivšega rudarja Karla Hiter. V hiši je bival gospodar, njegova 81letna mati in 4letni Lukec. Dne 26. junija se je podal Hiter kosit k sestri v Trbovlje, doma pa je izbruhnil predpoldne ogenj v parni blizu dimnika. Pod slamnato streho je bilo stanovanje s kuhinjo, pod parno hlev. S poslopjem vred je zgorela vsa obleka, 3200 Din gotovine, komaj se rešili starko z otrokom ter živino iz hleva. Gašenje je bilo težavno radi pomanjkanja vode. Škoda je precejšnja zavarovalnina malenkostna.

Domačija upepeljena. V občini Sv. Ana pri Trziču je upepelil podtaknjen ogenj domačijo Ivana Godna, po dom Komarja. Radi pomanjkanja vode je bilo gašenje otežkočeno in je pogorelo vse do tal.

Dva požara na Dolenjskem. Na Petrovo je pogorelo v vasi Mitrovica pri Krškem gospodarsko poslopje Janezu Klemenčiču. Zgorelo je tudi poljsko orodje in letošnji pridelki. Z delno zavarovalnino krita škoda znaša 50.000 Din. — V Cikavi pri Šmarju na Dol. je upepelil ogenj Antonu Zaviršek u kozolec, hlev ter pod. Gasilci so oteli hišo.

Požar je upepelil v Begunjah dne 29. junija 6 poslopij, 55 voz sena ter mnogo poljskega orodja. Škoda je velika in le deloma krita z zavarovalnino.

Nesreča. V Zagorju ob Savi je peljal posestniški sin Alojzij Snój z dvema konjema s kamenjem naložen voz. Voz je padel s konjema vred preko 2 m visokega nasipa v potok. En konj se je ubil, drugemu se ni zgodilo nič in tudi voznik je ostal pri življenju.

Razne novice.

Slovesna posvetitev prve župnijske cerkve na čast sv. Cirilu in Metodu. Na pokopališču pri Sv. Krištofu v Ljubljani so povečali staro cerkev z večjim prizidkom in so jo izročili varstvu nad tem hramom božjim slovenskim apostoloma sv. Cirilu in Metodu. Posvetitvene obrede je izvršil z vsem slovesnostmi in ob navzočnosti ljuds-

Marijino življenje:

Kartuzijanski brat Filip je spesnil Marijino življenje v čudovitih verzih. Na slovenski jezik je to delo prestavil č. g. Matija Zemljič, župnik pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Kak h 60 knjig je še na razpolago. Oddajamo jih po 6 Din. Naročila sprejema

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

ki. množic zadnjo nedeljo ljubljanski vladika dr. Gr. Rožman. Sodeloval je pri posvetitvi tudi hvarski škof dr. M. Pušič. Omenjena cerkev je na Slovenskem prva župnijska, ki jo čuvata sv. Ciril in Metod. S slovesnostjo posvetitve je združena 25letnica slovenskega apostolstva sv. Cirila in Metoda.

50.000 Din podpore po toči prizadetim. Kmetijski minister je dovolil 50 tisoč Din banski upravi v Ljubljani za nakup semenja poljedelcem iz celjske okolice, ker jim je vse zabila toča.

Kmetijska hranilnica in posojilnica v Ptujju v lastni novi hiši na Tyršovem trgu, sprejema nove vloge na hranilne knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju. Naložbe pri tej hranilnici so zanesljivo varne, ker jamči za vloge 1658 njenih članov s celim svojim premoženjem, vsa njena posojila so pa dobro zavarovana s hipotekami, tako da so vlagatelji obvarovani vsake škode. Vse nove vloge nalaga posojilnica tako, da jih lahko vsak čas vlagatelj v celoti izplača nazaj. Teh novih vlog seveda ne sme uporabiti za izplačilo starih hranilnih vlog, zato more stare vloge izplačevati le v toliko, kolikor se odplačujejo stara posojila. Več ljudi je začelo že na novo vlagati pri Kmečki posojilnici svoje prihranke, ker so se prepričali, da jim je ta denar v resnici vsak čas na razpolago in se ni treba bati, da bi jim bil denar doma ukraden, ali na kak drug način uničen.

665

Francoski zunanji minister Barthou (na sredi) v Bukarešti. Levo od Francoza je romunski zunanji minister Titulescu, desno ministrski predsednik Tatarescu.

Cerkveni shod. Dne 8. julija bo cerkveni shod na Svetini.

Letočne prvo grozdje so prodajali na mariborskem trgu v soboto dne 30. junija po 16 Din 1 kg.

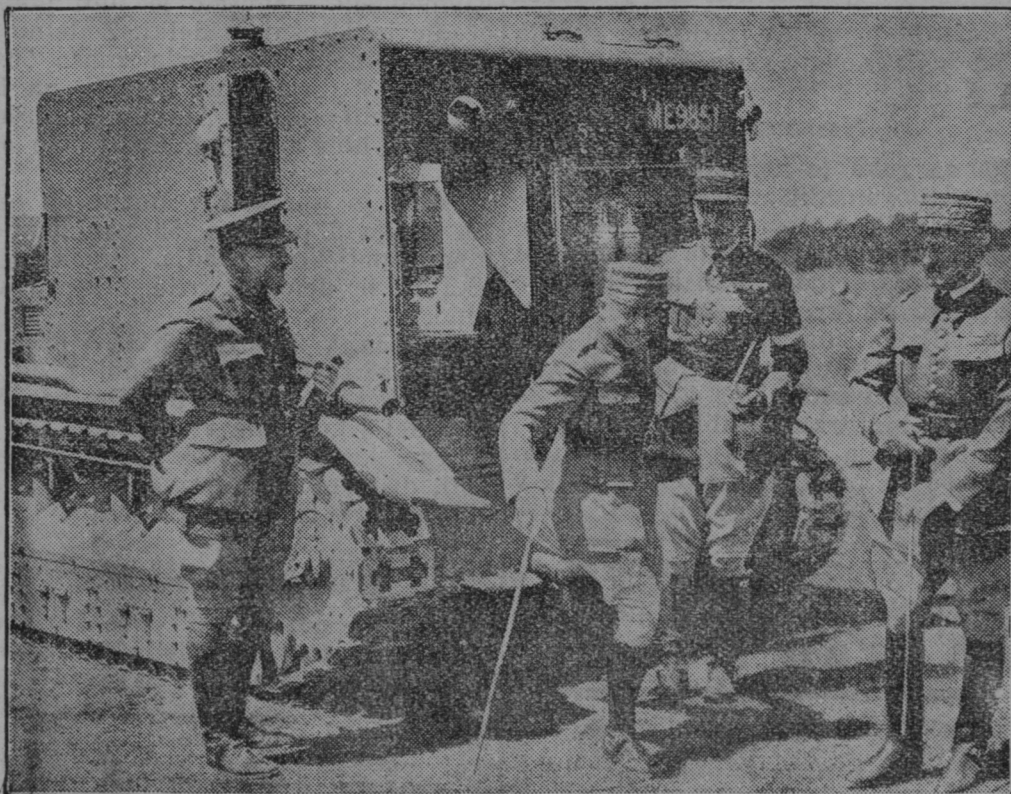
Neznosno vročino imajo po ameriških Združenih državah. V državi Kentuky imajo v senci 45 stopinj, v Illinoisu 44.5 stopinj. Solnčarica je že zahtevala mnogo smrtnih žrtev.

Državna moška strokovna šola za pletarstvo v Ptujju ima predvsem namen, izvežbati praktično in teoretično v pletarstvu in vrboveji učence obojega spola in jih usposobiti za pletarske pomočnike. Slednjim pa pomaga po dovršeni učni dobi do zaslužka, ako ne bi mogli pletarstva izvrševati na svojih domovih. Učna doba traja dve šolski leti. Šolsko leto se prične 1. septembra 1934. V prvi razred se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili vsaj 6

razredov (letnikov) osnovne šole in imajo najmanj 14 let. Prijave se lahko izvršijo pisмено. Šoli je priključen internat, ki se nahaja v Dijaškem domu v Ptujju. Oskrbovalnina v internatu znaša 500 Din mesečno, privatno tudi cenejše. Pridnim ubogim učencem se bodo po možnosti izposlovale podpore. Prijave, kolekovane s kolekom 5 Din, je vpslati vključno do 1. septembra 1934. Vsak prijaviteljec sprejme pisмено rešitev. Podrobnejša pojasnila daje upravitelj šole.

Poizvedovanje. Nekoliko slaboumen in bolan Alojz Šamperl je pred 14 dnevi neznano kam izginil ter se še ni vrnil, tudi ni nikakega sledu za njim. Oblečen je bil v črno jopo, cajgaste hlače, bos in srednje velike postave. Ako bi ga kdo lje videl ali kaj o njem zvedel, se naproša, naj to sporoči njegovi materi vdovi Alojziji Šamperl-Rotman, p. Juršinci pri Ptujju.

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, zopet odprt. Prosta izbira zdravnikov. Cene zmerne. Vodja primarij dr. Černič. 867

Francoski generalštabni načelnik Weygand pri angleških tankih ob priliki manevrov,

V reki Schelde v Belgiji so ustrelili 50 kg težkega delfina,

Zopet korak naprej! Z izumom učenjaka dr. Bräunlich se je po dolgoletnih poizkusih posrečilo najti v sulforicinoleatu novo nad vse učinkovito sredstvo za odpravljanje zobnega kamna. Kakor je znano, se je odstranjeval zobni kamen doslej navadno mehaničnim potom, vendar se s tem ni mogla preprečiti njegova ponovna tvoritev. To zlo prepreči sedaj priljubljeni Sargov Kalodont, kateri vsebuje sulforicinoleat po dr. Bräunlichu. Z rednim negovanjem zob s Sargovim Kalodontom se kamen polagoma odstrani in prepreči tvoritev novih plasti brez vsake nevarnosti za občutljivo zobno sklenino. Sargov Kalodont izpolnjuje sedaj vse zahteve, katere stavi občinstvo ter zdravniki na idealno sredstvo za negovanje zob.

Obžalovanja vredni slučaji.

Huda obsodba izdelovalca vžigalnikov. V Mariboru v Kejžarjevi ulici je izsledila meseca aprila finančna oblast v kleti stanovanja sprevodnika Alojza Šelika izdelovalnico na električni pogon za vžigalnike, katere je prodajal 1 komad po 20 Din. Našli so tudi dva zaboja vžigalnikov, ki sta bila pripravljena kot pošiljki za Beograd. Finančno ravnateljstvo v Ljubljani je kaznovalo Šelika na plačilo globe v znesku 75.360 Din in takse 5440 Din, v primeru neizterljivosti pa na 3507 dni zapora.

Vlomilko v nabiralno puščico v celjski župnijski cerkvi je izsledil cerkovnik in jo predal stražniku. Gre za 30letno brezposelno služkinjo Alojzijo Flis od Sv. Lenarta nad Laškim. Obstoja sum, da je izmikala Flisova s ponarejenim ključem denar že dalje časa iz nabiralnika.

Vlom v blagajno zavarovalnice. V Ljubljani je bil izvršen v noči 26. junija t. l. drzen vlom v blagajno zavarovalnice »Jugoslavija« na Tyrševi cesti blizu kavarne »Evropa«. Vlomilec je prišel do železne blagajne z vitrihom, jo navrtal od zgoraj in odnesel 37.481 Din.

Divjaštvo divjega lovca. Dne 27. junija so našli v potoku Lanšica v Tržiču vsega razmesarjenega in še malo živega Janeza Megliča, 37letnega lov-

skega čuvaja pri veleindustriju Gasserju. Čuvaj je umrl, ne da bi se bil zavedel. Orožniki so koj prijeli divjega lovca Valentina Megliča, ki je krvavo dejanje priznal in vsebuje zapisnik naslednje izpoved: Janez Meglič se je vračal proti večeru iz Tržiča domov v Mom. Med potjo se je oglasil v krčmi, kjer se mu je pridružil Valentin Meglič, s katerim sta bila v sovraštvu. Janez je namreč Valentina že večkrat zalotil na prepovedanih lovskih pohodih. Iz gostilne sta odšla skupaj, sta se prepirala med potjo in se zopet mirno pogovarjala. Pri Španovem mlinu je nenadoma zabodel Valentin Janeza z nožem v bok pod srce. Zabodeni je omahnil, a Valentin mu je prizadjal še 23 ran, ga je obdelal s kolom, dokler se je gibal in nato ga je zavlekel na pol v potok, kjer so ga našli. Vzrok tega groznega dejanja je brezmejno so-

Slovinci, poznate sv. Cirila in Metoda?

Po imenu že, toda po delovanju gotovo ne dovolj! Zato vsem priporočamo, da si nabavijo knjigo »Sv. Ciril in Metod«, ki obsega 180 strani velikega formata in ima 42 slik, stane pa le 12 Din. Šole potrebujejo to knjigo, društva naj jo imajo na razpolago, cerkvene organizacije naj jo oddajajo od hiše do hiše! Gospodje duhovniki, moderna pridiga je — tisk, javno vas tu prosimo, da sodelujete! Vsak narodnjak, če je res narodnjak, naj kupi to knjigo! — Naročila sprejema

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

vraštvo. Zaklani ter ubiti lovski čuvaj je bil znan kot dobra duša in je skrbel za svojo že staro mater.

Pomočnik znanega belgijskega profesorja Piccarda Cosyns (levo zgoraj) pripravlja ponovni dvig v izredne zračne višine.

Kako prevažajo zlato po morju?

Z največjimi in najbolj hitrimi potniškimi parniki. Hitrost vožnje igra zelo važno vlogo. Vsak potni dan pomeni zgubo obresti. Pri prevozu 20 milijonov dolarjev v zlato znaša zguba dnevno na obrestih 168.000 D. Ako dospo ladja z zlatim tovorom dopoldne v luko, zlato takoj izločijo. Z ladjo pripeljana zlato mora biti do treh popoldne na banki, sicer gre zopet en obrestni dan v zgubo!

Nekaj o kanarčkih.

Tri stolet je minilo, odkar so prinesli kanarčka iz njegove prgotne domovine ob se-

Januš Golec:

26. nadaljevanje.

KRUCI

Ljudska povest po zgodovinskih virih.

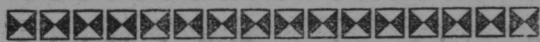
Ko je zatonila 11. septembra 1709 vsled zmage znanega avstrijskega vojskovodje Evgena pri Malpaquetu zvezda vojne sreče Francozom, glavnim pomočnikom Krucev, je spoznal tudi drugi ter zadnji kralj Krucev Rakoči za dobro in potrebno, pogoditi se z avstrijskim cesarjem. On sam je sicer pobegnil vsled strahu pred avstrijsko osveto na Poljsko, pa Karoly, njegov zaveznik, se je odpovedal 30. aprila 1711 s svojimi trumami na Malenijski planjavi slovesno vstaji in prisegel zvestobo cesarju. Kruci so se razšli, madžarskih puntov in napadov na Slov. Štajersko je bilo takrat konec.

Kaj pa veržejski strelski stotnik Ropoša? Ali je zrl križem rok, kako so plenili oddelki divjih kručevskih band po Murskem polju in še celo dalje? Star je bil, da niti na konja ni več mogel in gluhi, da ni eč dražil njegove hrabrosti ne veržejski boben in ne tromba. Veržejski strelci se za pravkar na kratko omenjene napade niti zmenili niso. Pred Veržajem so imeli Kruci nekako podedovan strah. Ogibali so se

ga in Veržejski so si mislili: Zakaj hoditi za druge in še celo za gospodo po kostanj v od Krucev razpihano žerjavico. Jeruzalemska zmagaja jih je dovolj naučila, kolike hvaležnosti sta zmožna gospod in kmet, ako se potegneta po tuji zaslugi iz nevarnosti!

»Hauptman« Ropoša je živel zadnja leta svojega življenja bolj sam zase. Dosegel je izredno starost. Ustno izročilo pravi o njegovih zadnjih trenutkih, da je umiral zelo težko. Blodil je zadnji čas neprestano o tistem nedolžnem otročičku, katerega je presekal z zibelko vred na madžarskih tleh v Bakovcih na domu »Oberkruca« in na kol navlečenega Jurija Godrnja.

In Vida — veržejska junakinja in rešiteljica Murskega polja? Njej je postal po zmagi nad madžarskimi krvoloki vse na svetu hram žalostne Matere božje v Jeruzalemu. Svoje življenje je posvetila bogoljubnosti in dobroti med zatiranim kmečkim narodom. Radi turškega zlata in obširne posesti pri Jeruzalemu in po Murskem polju so trkali na duri njenega srca odlični plemenitniki brez uslišanja. Ostala je na straži od grobu svojega sinka, dokler tudi nje niso položili poleg njega k zadnjemu počitku pri glavnih vratih v cerkvi žalostne Matere božje v Jeruzalemu.

Romarji v Marijino Celje:

Vsi, ki ste že romali ali mislite tja romati, ne pozabite si kupiti t. dr. Anton Medveda knjigo: **V Marijinem Celju.** V njej so zgodovinske in potopisne črtice kot tudi pridige t. dr. Antona Medveda, ki jih je imel v Marijinem Celju. Knjig je še samo 200 na razpolago in jih oddajamo po 5 Din. Naročila sprejema

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Razno iz Prekmurja.

Kdor dobi danes »Slovenskega gospodarja« in lista ni sam naročil, naj nam ga ne vrača. List pošiljamo na ogled. Tudi drugi teden dobite list na ogled. Dobro ga prečitajte in se odločite, če ga naročite ali ne. Kdor nam po dveh številkah ne bo sporočil, če list naroča, mu ga več ne bomo pošiljali. Dolžnost vsakega katoličana je, da si naroči katoliški list in najboljši katoliški list v mariborski škofiji je ravno »Slovenski gospodar«.

Dolnja Lendava. Srezki načelnik g. dr. Trstenjak je odšel. Bil je zelo pravičen in dober uradnik. Bog mu plačaj njegovo ljubezen do našega naroda.

Dolnja Bistrica. Pri nas smo ujeli živega srnjaka. Pribežal je v vas, ljudje so ga opazili in šli za njim. Srnjak se je prestrašil in v strahu ni videl plota iz žice. V ta plot se je zagnal, trenutno mu je postalo slabo in krepke roke mož so ga že držale. Sedaj ga ma v rejki zakupnik lova g. Kelenc Janči. Žival je zelo lepa. Ljudje so ga kar trumoma hodili gledat. Srnjak se dobro redi in g. Kelenc ga poceni proda, če pride kupec.

Srednja Bistrica. V nedeljo dne 24. junija je bilo veliko proščanje v Razkrižju. Večina ljudi iz črensovske fare je bila ta dan v Raz-

križju. Družba nekaj fantov, mož in žen je bila zbrana v eni gostilni. Mirno našo družbo so kar naenkrat začeli napadati neki fantje iz Medjimurja. Naši so se komaj ubranili divjakov. Le slučaj je bil, da niso padle žrtve alkohola. Dominko iz naše vasi je dobil rano v čelo. Rekel je samo razgrajčem, da jih naj pustijo pri miru. Če ne bi zbežal, bi gotovo mrtev obležal. Orožniki so napravili red.

Gornja Bistrica. V »Slov. gospodarju« je bila notica o tepežu naših fantov. Da nas ne bo kdo prehudo sodil, pošiljamo naslednje pojasnilo: V nedeljo dne 17. junija so prišli po stari navadi rekruti iz naše fare z dolgimi trakovi na klobukih v cerkev. Že pred sveto mašo so pili v sosednji gostilni. Pred koncem službe božje so zopet odšli v gostilno. Nekateri pa sploh niso bili pri sveti maši. Po službi božji so se naši fantje iz Gornje Bistrice vračali domov. Neke stare račune so imeli med seboj. Fotivec je dal zaušnici 18-letnemu Černjaviču, ki ga je prejšnji večer z malo sekiro ranil po obrazu in ki je splošno znan kot razgrajč in pretepač. V nekaj sekundah so se odigrali nadaljni dogodki. Fantje so potegnili nože in 18letni Černjavič je obležal z veliko rano v hrbtu. Bitke z noži so se udeležili Černjavič, Rebrica in Fotivec. Ranjenega je zunaj na polju sprevidel domači gospod kaplan, nakar so ga odpeljali v bolnico v Soboto. Do danes še ni umrl in najbrž bo ostal pri življenju. Od pretepačev nima nobeden več očeta in zato ni prave vzgoje. V naši vasi je par vročekrvnežev, ki vedno izzovejo prepir in pretep in radi teh mesarjev trpi potem cela vas, oziroma cela fara, čeprav je velika večina naše moške mladine zelo dobra. Ob tej priliki prosimo oblast, da bolj strogo kaznuje take pretepače. Zgodi se celo, da se fant sam rani, da dobi potem milejšo kazen. Pa prosimo nič »pogojno« obsojati! Fantje se temu le smejejo! Kdor se udeleži pretepa z nožem, bi moral biti zaprt in sicer brez ozira na to, kdo je začel. Če ne bo ostrejših kazni, se bodo fantje klali naprej.

Črensovci. Na Alojzijevo je bila v naši cerkvi slovesnost prvega sv. obhajila črensovske in trnjske dece. — Zidarska dela v cerkvi in župnišču so končana. — Prosvetno društvo še vedno ne deluje, ker mu še niso bile izro-

čene društvene stvari,

ne vemo, kdo je temu kriv! — Začeli so se pobirati podpisi za gimnazijo.

Žižki. Šolska proslava na Vidov dan je bila zelo prisrčna. Naše sestre so otroke dobro pripravile za to proslavo. Učni uspeh je zelo dober. Sestre se pač z ljubeznijo posvetijo vzgoji in izobrazbi njim izročene dece.

Trnje. V nedeljo dne 24. junija so nas naši šolski otroci iznenadili. G. šolski upravitelj Hvala nam je pokazal, kaj zmore njegova deca. Gospodu upravitelju čestitamo k uspehu! Želimo, da bi se taki nastopi vršili večkrat, da bodo starši videli, kaj lepega znajo njihovi otroci. — Po dolgih letih imamo tudi mi gimnazijskega abiturijenta. V Mariboru je maturiral naš rojak g. Cvetko. K uspehu mu prav iskreno čestitamo, bil je namreč oproščen ustmenega izpita in je tako izdelal z odliko.

Obmejni narodni gasilski zlet v Gornji Radgoni.

Že po dosedanjih predpripravah sodeč, bo ta prireditev tekom tega leta največja v dravske banovine. Velikansko zanimanje vlada že sedaj ne samo v Gornji Radgoni, temveč v vseh krajih na ozemlju bivše mariborske oblasti. Nedelja dne 5. avgusta naj bo posvečena našemu zavednemu narodnemu gasilstvu in naši sveti narodni severni meji.

Obmejni narodni gasilski zlet, kateri se vrši s sodelovanjem Gasilske zajednice dravske banovine, je namenjen predvsem za vse čete iz teritorija bivše Štajerske in Prekmurja. Povabljenih je preko 500 gasilskih čet, katere se že sedaj v lepem številu prijavljajo pripravljalnemu odboru.

Ta narodna gasilska slavnost bo prva v večjem obsegu, odkar je stopil v veljavo novi gasilski zakon. Gasilske organizacije cele dravske banovine so pravilno razumele novi zakon, da je celotno delovanje gasilskih organizacij

Dodatek.

Pozneje so mirovali sosedni Madžari precej časa.¹ Da bi se Slovenci zopet prepričali, da ni ugasnila v srcih Ogrov stara divjost in da jim ni zaupati, za to so imeli dovolj prilike v burnem letu 1848.

Komaj se je bil napotil hrvaški ban Jelačić, da bi ukrotil nemirne Dunajčane, so začeli oholi Madžari, od nekdanj prijatelji krvavih vstaj, tiščati proti hrvaško-slovenski meji ter so zasedli Medžimurje. Polkovnik Perczel je zbral tamkaj do 5000 ogrskih puntarjev. Trdil je sicer, da se ni Štajercem ničesar bati, a kdo bi zaupal madžarskemu lisjaku? Zato je zbral general Nugent med Ptujem in Ormožem okoli 10.000 cesarskih vojakov. Vse vasi med imenovanima mestoma so bile prenapolnjene z vojaštvom. Vsak kmet je imel pod svojo streho nad 20 mož. Perczeljeve zadnje straže so krožile tik štajerske meje, pol ure nižje od Središča.

Meseca septembra 1848 so zagledali nekateri središki delavci na polju ogrske konjike onkraj meje

¹ Da bo povest o Krucih popolna, je dostavil pisec poročilo zgodovinarja M. Slekoveca o zadnjih srečanjih Slov. Štajercem z Madžari.

in mahoma se je raznesel po Središču glas: »Madžar pride!«

Prestrašeno ljudstvo ni znalo, kam bi zbežalo in kje bi kaj poskrilo. Platno, blazine in druge reči so zavlekli v kleti, še celo zvonik središče kapele so natakčili z mnogovrstnim blagom. Že od narave bolj boječe ženske so pobegnile z deco v vinograde, le moške so ostali doma.

Središka narodna straža — »nacijonalna garda« pod »generalom« Karničnikom, takratnim učiteljem, se je ozirala s puškami na ramah proti »Lipju«, pride li že Madžar, da še poskrrije ob pravem času orožje in odnese pete.

Minul je september, tudi oktober se je že nagibal h koncu, Ogrov le ni bilo. Žene so se vrnile iz vinogradov. Vse, kar je bilo skritega in zakopanega, je zagledalo zopet beli dan. Nacijonalna garda je zadržala prosteje ter se združila z vojaki, ki so došli, da bi stražili in branili Središče pred madžarskimi ustajniki.

Še bolj je pomirilo Središčane pismo, katerega jim je poslal oberst Perczel dne 26. oktobra 1848 iz Čakovca. Nemško pisano pismo se glasi v slovenščini takole:

verno zapadni afriški obali v vse dele sveta. Kanarčka imenujemo po vsej pravici svetovnega meščana med pticami. Kanarčka niso raznesli po celem svetu radi lepega perja, ampak radi njegovega prijetnega glasu. V Evropi se najbolj pečajo z gojenjem kanarčkov po nemškem pogorju Harz. Središče za razpošiljanje kanarčkov je kraj Andreasberg, kjer je 250 gojišč, iz katerih prodajo letno 25.000 najboljših pevcev. V Andreasbergu šolajo v petju kanarčke s pomočjo starejših in najboljših pevcev. Starejši ptič poje naprej in mlajši zarod ga poslušajo. Pri šolanju kanarčkov je treba paziti na

osredotočeno samo v geslu: »Bogu v čast, narodu v korist, bližnjemu v pomoč.«

Pokroviteljstvo nad Obmejnim narodnim gasilskim zletom v Gornj. Radgoni je blagovolil prevzeti ban dravske banovine g. dr. Drago Marušič, ki bo po dosedanem zagotovilu osebno prisostvoval na tem zletu.

Slovesno blagoslovitev novega gasilskega avtomobila bo izvršil osebno prevzvišeni g. dr. Ivan Tomažič, knezoškof lavantinski.

Samoobsebi je pa tud umevno, da bo ta dan v Gornji Radgoni glavni starešina vsega slovenskega gasilstva g. J. Turk z ostalimi člani gasilske zajednice dravske banovine, katerega ljubijo naši slovenski gasilci kot svojega očeta.

Pri celodnevni proslavi bo sodeloval moški zbor pevskega društva Maribor, pod vodstvom pevovodja g. Jan. Evang. Gašpariča.

Banska uprava dravske banovine je dala prireditvenemu odboru na razpo-

lago vse potrebne prostore v grajskem parku, kakor tudi v gradu samem, tako da se bo lahko prireditve vršila v vsakem vremenu.

Za polovično vožnjo po železnici je zaprošeno ter upravičeno pričakujemo vsi, da bo tudi to vprašanje ugodno rešeno.

Pripravljalni odbor pod predsedstvom g. Joža Hrastelja dela s polno paro, da bo celotna prireditve izvedena v ponos in čast ne samo vsega slovenskega gasilstva, temveč tudi vsega poštenega ljudstva bivše Štajerske in Prekmurja.

Ker so že sedaj prijavljene večje deputacije v večjem številu iz različnih krajev dravske in savske banovine, in ker se pričakuje ta dan ogromnega dotoka gostov, prosimo, da se vse večje skupine prijavljajo direktno na Prostovoljno gasilsko četo v Gornji Radgoni. Le tako bodo mogoče ugoditi vsem željam udeležencev na dan prireditve.

O vseh podrobnostih pa bomo še na tem mestu poročali.

Verska brezbriznost in mlačnost.

Ta lastnost ni lepa in človeka kot razumnega bitja nedostojna. Je pa danes po svetu le preveč razširjena. Obrata se proti pravi veri, oznanjujoč komodno geslo: »Vse vere so enako dobre. Vseeno je, ali se držiš te ali druge, ali pa nobene.« Kdor tako govori — med polizobraženci je dosti takih — govori nespametno. Ako je res, da so vse vere enake potem je tudi možno, da bi $2 \times 2 = 3$, ali pa $2 \times 2 = 5$. Kaj takega trditi je neumno, ker je $2 \times 2 = 4$. Vprav tako neumno je trditi, da so vse vere enakovredne, ker posame-

zne vsebujejo nauke, ki si med seboj nasprotujejo. Katoličani verujemo ter učimo, da je Kristus božji Sin in pravi Bog; mohamedanci in židje to zanikujejo, liberalni protestantje tega ne verujejo. Kako bi torej moglo biti vseeno, ali je kdo katoličan ali mohamedanec ali žid ali protestant?! Katoličani smo pokorni papežu kot Kristusovemu namestniku, pravoslavni papeža ne priznajo. Ali je torej vseeno, če je kdo katoličan ali pravoslaven? Prava vera mora biti samo ena, in to je tista, ki jo je Kristus sam ustanovil in koje predstojniki so pravi nasledniki apostolov. In to je edino katoliška cerkev.

Ako je prava vera od Boga, je naša dolžnost, da jo priznamo ter vselej in povsod po njej se ravnamo. Vera ti ne sme biti kakor prazniška obleka, ki jo v nedeljo zjutraj oblečeš, zvečer odložiš, v pondeljek pa že imaš drugo obleko. Ne sme ti biti nekak zunanji nakit

Če ostaneš ob nedeljah brez pridige:

prečitaj vsaj evangelij in kratko razlago. Imamo še knjižico, ki jo je spisal č. g. dr. Matija Slavič, sedaj rektor ljubljanske univerze: »Nedeljski in prazniški evangeliji z razlago in opominl«. — Knjižica stane le 2 Din (s poštino 3 D) in se naroča v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

in okras. Ni samo neko »sveto« notranje čuvstvo, ki se ne upa in tudi ne sme na beli dan. Vera ti bodi življenjska sila, ki goni in uravnava vse tvoje življenje: notranje in zunanje. Mnogi — v našem narodu segajo že tudi v najnižje sloje — so popolnoma zgubili smisel za tako ocenjevanje in vrednotenje vere. Ne mislijo in čutijo tako, kakor vera uči, ne živijo tako, kakor vera predpisuje. Mesto da bi čitali samo krščanske liste, segajo po liberalnih, naprednjaških, svobodomiselnih, socialističnih, torej po takih, ki so prešinjani z duhora verske brezbriznosti ali celo protivernosti in protibožnosti. Mesto da bi svojo duševno hrano črpali iz dobrih krščanskih knjig, pa srkajo vase slabega duha iz slabih knjig. Mesto da bi bili člani krščanskih društev, pa jih prezirajo ter se včlanjujejo v takih, ki so versko mlačna ali celo protiverna. Mesto da bi branili mladini taka društva, pa ji dajejo za nje možnost in pobudo, češ, da bo v njih našla mladina potrebno zabavo ali pa korist. Tako se verska brezbriznost in mlačnost med nami kaže v dejanske življenju.

Na stališču verske indiferentnosti (brezbriznosti) je bil ameriški protestant John Moody (Džon Mudi), ki je nedavno postal katoličan. O zgodovini svoje spreobrnitve je imel v mesecu maju javno predavanje, v katerem je

vse mogoče. Učence zaprejo v male kletke, iz katerih ne morejo videti skozi okno in je izključena vsaka možnost za odvratanje njihove pozornosti. In navadno še zakrjujejo kletke. Strogo je treba paziti, da ne udarjajo na ušesa učencev glasi kakih drugih ptic, katere začne kanarček takoj posnemati. Mlad ptiček mora prepustiti svoje uho petju ptiča mojstra.

==

Dvakrat je ušel smrti — tretjič je utonil v potoku.

Trgovca iz mesta Sv. Karl v severno-ameriški državi Illinois so imeli za svetnika, ker se je rešil leta 1912 pri razbitju tedaj največ-

»Slavna civilna oblast v Središču!

Pravkar sem prejel obvestilo, da šuntajo prebivalce Štajerske s hudobnim obrekovanjem mojih do Drave zmagovito prodrlih armadnih zborov, češ, da bodo prekoračili moji armadni zbori štajersko mejo. V zabrano nadaljnjih nesporazumljenj se čutim dolžnega, da podam slavni civilni oblasti resnično izjavo, da nima pod mojim poveljstvom stoječa armada ne navodil in ne namena, ogrožati deželo in narod z vpadom v to pokrajino, s katero je živela Madžarska vedno in posebno še v zadnjem času v najboljših odnosih. Baš nasprotno! Sprejel sem predlog poveljnika štajerske armade z dne 23. t. m., naj se zopet vzpostavijo med obema deželama trgovinske zveze in dobrih sosedov vreden promet.

Jutri, 27. t. m. bo sledil omenjenemu predlogu končno javen sklep. Slavno oblast in sploh vrle prebivalce Štajerske zagotavljam že vnaprej, da bom sodeloval pri pomirjenju napetih razmer med Ogrsko in Štajersko.

Prosim slavno oblast, naj obvesti o tem do

pomirjenja in vzpostavitve prijateljstva prebivalce Štajerske. V splošnem zagotavljam, da ne bo zagrešila Ogrska, čeravno se čuti močno poklicano, da brani svojo prostost do zadnje kapljice krvi, zločina, ne da bi bila k temu koraku prisiljena ali pozvana, prekoračiti meje sosednjega naroda. Jaz in moja armada bova sledila strogo božjemu povelju in ne bova storila ničesar, česar jaz nočem, da bi kdo prizadejal moji ljubi domovini.«

Perczel l. r., oberst itd.

Pismo je bilo prijazno, a ga je pisal Madžar, ki ni bil Štajercem nikdar odkritosrčen prijatelj; bilo je zelo sumljivo ter bi moralo vzbuditi domačine k še večji pazljivosti. Toda naši so se dali preslepiti. Zanašajoč se na dano madžarsko obljubo, se je pomaknil oddelek cesarske armade 7. novembra k Veliki Nedelji. Le posamezni konjiki so stražili v Obrežu, Frankovcih in Pušencih. Tudi v Ormožu je bilo primeroma malo vojaštva.

Že drugi dan 8. novembra zelo rano je prekoračil polkovnik Perczel s svojimi oddelki štajersko mejo. V trdi temi ob 4. uri zjutraj in v deževnem vreme-

Točno 1.000 cerkv. pesmi

se nahaja v Vencu sv. pesmi.

V Vencu se nahajajo pesmi za vse različne prilike, za sv. mašo, za popoldansko službo božjo, za advent, božič, veliko noč, za praznike raznih svetnikov, za posebne prilike, kot pri poroki, pri pogrebu, pri misijonih, novomašnikom, za birno, za nove orglje, za razne cerkvene bratovščine itd.

Pesmi se lahko uporabljajo tudi za citate v cerkvenih govorih, za deklamacije pri raznih prireditvah. Prepevaj Gospodu vsa zemlja — pravi sv. pismo. Kakor smo sv. pismo dali narodu po lastnih cenah, tako dajemo tudi to lepo knjigo, ki je enaka po obsegu — ima 532 strani — po enakih cenah: broširan izvod 6 Din, v polplatno vezan 8 Din, v celo platno 15 Din, poštnina posebej.

Organisti, ker ste junaki, poiščite na te pesmi melodije, pa boste imeli za vsako priliko primerno pesem!

Venec sv. pesmi se naroča pri:

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Med drugim rekel to-le: »Dolgo časa sem bil prepričan, da se vse vere enako dobre. Ko sem stvar boljše preudaril, sem spoznal, da je to stališče nespametno. Vse vere ne morejo biti enako dobre, ker bi se dalo iz tega sklepati, da so vse enako slabe. Tako bi ljudje ne bili obvezani, da bi izpovedovali kakšno vero. Versko vprašanje je postalo za mene predmet raznega premišljevanja in preiskovanja. Mnogo sem se trudil, šel skozi raznovrstne blodnje, nazadnje pa sem se prepričal, da je resnica prav preprosta. Vse moje misli so bile osredotočene okoli teh resnic: Bog je; Kristus je Zveličar sveta; Kristus je ustanovil vidno cerkev z vidnim po-

glavarjem in nezmotljivim učiteljstvom... Ko sem do tega prišel, mi niso dale več nobenih težav tiste verske resnice, ki sem se nad njimi kot protestant najbolj spotikal. Uvidel sem, kako vzvišene so verske resnice o sv. Trojici, milosti božji, peklu, vicah, o Devici Mariji, občestvu svetnikov itd.« Amerikanec Moody se je torej dvignil iz mračnih nižin verske brezbriznosti k solnčnim višinam katoliškega verskega prepričanja in življenja. Med nami pa je še vedno dosti takih, ki ostajajo v mračnih in močvirnih nižinah verske brezbriznosti, vseenosti in mlačnosti. Njih število ne pada, marveč raste. To je znamenje časa, v katerem živimo.

*

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Letos poteče 25 let od ustanovitve tukajšnjega izobraževalnega društva, ki ima za župnijo velike koristi. Saj je razširjalo pravo izobrazbo in dvigalo ljudstvo narodno in prosvetno. Pred 100 leti je župnikoval tukaj znani g. Anton Krempel, ki je razširjal in pisal slovenske knjige. In o njem piše leta 1895 Anton Aškerc, pesnik in tukajšnji kaplan:

Že daleč je za nami čas,
ko ti pošteno si se trudil,
Da bi s peresom narod svoj,
iz sna na delo dušno vzbudil!
V besedi naši pravil si,
kako je v časih starih bilo,
kaj vse na zemlji sveti tej,
domači se je dogodilo.
Kako napadal njega dni
nam domovino je sovražnik.
Kako Slovenec branil jo,
kako ji hraber bil stražnik.
Kako preivali so kri,
za zemlje vsako ped očetje...
Pesniško ti si trosil cvetje.
Zdaj duh nesmrtni tvoj z višav,
ozira pač se često doli;
Na raj Siovenskih zre gorice,
Po domovini zre okoli.

Za dobrobit župnije vneti g. župnik Mart. Meško je ustanovil leta 1871 društvo za župnijo.

Vsi zavedni in vplivni možje so bili člani tega društva. Namen društva je bilo: razširjati gospodarske vednosti, napravljati pošteno veselice, braniti narodne pravice in pospeševati koristi slovenskega ljudstva. Za župnikovanja g. J. Sinko pa je gospod kaplan, sedaj že rajni, ustanovil leta 1909 slovensko izobraževalno društvo. V spomin 25letnice ustanovitve je priredilo Katoliško prosvetno društvo dne 29. junija na Petrovo lepo igro »Pri kapelici« na prostem, zjutraj pa je bila sveta maša za rajne člane in skupno sveto obhajilo.

Fantje iz dekanije Novacerkev! Prihodnjo nedeljo dne 8. t. m. imamo fantovski zlet na Št. Jungert v župniji Galicija. Na Št. Jungerti bo ob desetih imel sv. mašo in pridigo ravnatelj tiskarne sv. Cirila v Mariboru gospod Franc Hrastelj, med sveto mašo pa bo pel vojniški moški cerkveni pevski zbor. Pridite, fantje novocerkovske dekanije, na prijazni hriček! Vabljeni ste posebno vi Dobrnčani, ker med nas pride Vaš bivši dolgoletni kaplan g. Hrastelj; vabljeni ste pa tudi fantje iz sosednih župnij kakor Teharčani in Celjani ter Petrovčani in Vi fantje iz Gornje Ponikve in iz Št. Janža pri Velenju. Odhod iz Šmartna v Rožni dolini je ob pol devetih. Katerim je mogoče, naj pridejo v Šmartno, drugi pa po najbližnji poti na Št. Jungert.

Iz policijske statistike.

Najštevilnejšo policijo poseda Njujork, mesto rekordov, ki je tudi, kar se tiče zločinov, na prvem mestu. Njujork prekaša celo Čikago, kojega policija je radi opasnosti podzemlja boljše plačana. Po Južni Ameriki vladajo, kar se tiče varnostne službe, bolj patrijarhalne razmere. Paragvaj nima državne policije, ampak prostovoljno, h kateri še pride 500 moštva ter 1500 oficirjev. Najbolj izvežbana ter zanesljiva je berlinska policija, ki ima na razpolago najnovejše tehnične pripomočke in ji je pritegnjen celi štab znanstvenih sodelavcev. V naslednjem hočemo podati statistiko policije v primeru s številom prebivalstva velemest:

nu so dospeli prvi Madžari v Središče. Preiskali ter pretaknili so vse hiše z izgovorom, da iščejo Ilire, t. j. hrvaške vojake. Za temi stikači so se pojavili pešci, konjiki in topničarji. Od pete do devete ure je bila široka cesta polna ogrskih vojakov. Šele tedaj, ko je stal sovražnik pred Ormožem, je prejel o tem poročilo k Veliki Nedelji general Nugent. Kako je bilo mogoče, da so bile avstrijske prednje straže ugonjene tako naglo v kozji rog, še danes ni dognano. Najbrž je kazal kak špijon Madžarom pot po Hraščici, veliki šumi, ki se vleče od Medžimurja do Holma, in ti so prestrigli pot Avstrijcem.

V Ormožu ni bilo toliko vojakov, da bi se bili mogli ubraniti madžarske premoči. Utaborili so se v šoli. Madžari so jih premagali in ujeli.

Med tem časom je bil razpostavil Nugent na hribovju onkraj Lešnice, potoka, ki teče po ozki dolini zahodno od Ormoža, svoje vojaštvo in sprejel Madžare s topovi. Ogenj iz kanonov tudi Ogrov ni preplašil. Obrnili so svoje topove proti Hajdinu in več ur na daleč so se razlegali topovski streli po Halozah in Slovenskih goricah.

Prebivalci celega okraja so se tako prestrašili, da so zbežali. Vsak je pograbil, kar mu je prišlo v

zadnjem trenutku pod roko in beži v vinograde, da bi si rešil tamkaj vsaj življenje pred druhaljo.

K sreči je bil tokrat strah pred vpadniki res prenačljiven in ni trajal dolgo. Že po preteku nekaj ur so uvideli Madžari, da so preslabi. Odnegli so pete in se vrnili, odkoder so bili prišli. Svojo pot na slovenski zemlji, dobre tri ure daleč, so zaznamovali s svojo krutostjo in dokazali, da še niso zgubili nekdanje krucevske divjosti. Odnegli so namreč, kar se je dalo, pojedli in izpili ljudem vse brez plačila. Kar je ostalo, so pospravile in odnesle vlačuge in različna ciganska druhal, ki je bila vedno za petami madžarskim vojakom.

Tudi nekaj ljudi so pobili Madžari ob tej priliki.

Ko so prilomastili ob sedmih zjutraj pod Holm, je ustrelil eden od madžarske bande skozi okno v hišo in zadel smrtno 18 letno Marijo Masten. Drugi divjak je tako ranil v Pušencih Rozalijo Gradišnik, da je umrla po hudih bolečinah čez 14 dni. Žrtve madžarske krutosti so postali nadalje: dragonar Blaž Masurič, katerega so ustrelili v Lopersčah in dva druga vojaka, ki sta bila smrtno zadeta v ormoški šoli. Več ranjenih so prepeljali istega dne v ptujsko bolnico.

Konec.

je potniške ladje »Titanic« in pozneje med vojno mu je naklonila usoda rešitev z od Nemcev torpedirane ameriške ladje »Luzitania«. Te dni je hotel v bližini svojega stanovanja preko neznanega potočeca, postalo mu je nenadoma slabo, omahnil je v vodo in utonil.

— —
Knjiga, ki bo dotiskana leta 2000.

Šest angleških učenjakov se je združilo leta 1908, da bodo z državno podporo popisali zgodovinsko važne spomenike na Angleškem. Trajalo bode 100 let, predno bo na pet zvezkov preračunano delo dokončano in predano javnosti.

— —

London	9,000.000	38.000	Rim	900.000	5.000
Paris	4,000.000	28.000	Njujork	6,000.000	60.000
Berlin	4,000.000	24.000	Čikago	4,000.000	40.000
Hamburg	2,000.000	20.000	Rio de Janeiro	1,000.000	8.000
Amsterdam	1,000.000	3.500	Buenos Aires	1,500.000	6.000
Wien	1,500.000	15.000	Tokio	1,500.000	5.000

Št. Peter pri Mariboru. Prihodnjo nedeljo dne 8. julija bo prejel sveto mašniško posvečenje naš rojak pater Gabriel Škof. Istega dne popoldne ob pol treh ga bomo sprejeli in pozdravili. Naslednjo nedeljo pa bo zapel v naši župni cerkvi prvo sveto mašo, pred katero bo imel salvnostno pridigo lavantinski stolni prošt mil. g. dr. Maks Vraber. Drugo sveto mašo pa bo opravil novomašnik v prenovljeni kapeli Matere božje na Metavskem hribu. — Sadna letina ne bo takšna, kot smo jo pričakovali, pač pa bo sadje lepo in bode tudi preje dozorelo. No, da bi le cene bile primerne, saj denarja nam vedno primanjkuje. Tudi vinogradi kažejo znatno boljše kot pretečeno leto. Pa seveda sedaj je še vse v božjih rokah. Pa upamo, da bomo ob trgatvi ob napolnjenih sodih zadovoljni!

Št. Peter pri Mariboru. Kapelica Matere božje na Metavskem hribu, ki je bila postavljena leta 1849 in ki je bila potrebna temeljitega popravila, je sedaj vsa nova od znotraj in od zunaj. Ob priliki nove svete maše patra Gabriela Škofa bo slovesno blagoslovljena ter bo novomašnik v kapelici opravil svojo drugo sveto mašo. Kapelica ima mašno dovoljenje, katero je kapelici pridobil nekdanji zaslužni šentpeterski župnik Marko Glaser, iskren prijatelj velikega škofa Antona Martina Slomška, ter je zelo verjetno, da je to kapelico obiskal in kmetski dom pod vznožjem kapelice v družbi Glaserjevi sam škof dr. Anton Martin Slomšek. Kapelica stoji na prijaznem hribčku, od katerega je prelep razgled tja daleč po Dravskem polju in zvončka mili glas dan za dnem vabi in opominja šentpeterčane in sosede iz Dravskega polja, naj ne pozabijo na Boga in da živijo, Bogu dopadljivo življenje!

Spodnja Sv. Kungota. K večnemu počitku smo položili v hladni grob dne 22. junija Ano Vezjak, rojena Herga, v 72. letu. Rajna je bila dobra krščanska mati. Vzgojila je pet otrok, štiri hčerke in enega sina, od katerih že hčerka Marija počiva s svojo materjo. Zahvaljujemo se gospodu župniku, sorodnikom in sosedom, ki so rajno spremljali na njeni zadnji poti. Naj ji bo lahka domača zemlja! Na sedmini se je nabralo 50 Din za popravo cerkve sv. Jožefa v Studencih.

Jarenina. Kakor strela z jasnega neba nas je v sredo dne 27. junija zadela novica, da Šumenjakovega Jožeta ni več med živimi. Vzdrhtela so srca njegovih prijateljev in sodelavcev, žalost in tesnoba sta nas objeli. Nismo se še mogli jasno zavedati izgube, ki nas je zadela, le eno smo vedeli, da smo z dragim Jožetom izgubili veliko, zelo veliko. V bodoče šele bomo spoznali, kaj je bil Jože našemu Katoliškemu prosvetnemu društvu in kaj je storil zanj. Sodeloval je pri bivšem Orlu, pri Katoliškem prosvetnem društvu in zadnji čas tudi pri fantovski Katoliški akciji. Ko smo pred 5 leti začeli zidati naš Društveni dom, je bil pokojni Jože prvi, ki je pomagal pri delu. Od zore do mraka je delal s svojim očetom in bratom Martinom in mirno lahko tr-

dimo: če bi ne bilo Šumenjakove družine, bi Jareninčani še ne imeli Društvenega doma! Že v njegovi naravi je bilo, da je izvršil vsako najtežjo nalogo z uspehom. Če smo pri našem odru ali prireditvah kaj rabili, smo rekli: to bo Jože napravil. In v resnici smo se lahko zanesli nanj. Umevno je, da je njegova smrt napravila v naših katoliških vrstah veliko vrzel in da ga bomo zelo težko pogrešali. Veličasten pogreb na praznik sv. Petra in Pavla je pokazal, koliko prijateljev da je imel. Štirje duhovniki so ga spremljali: mil. g. kanonik Josip Čizek, g. monsignor Vreže, jareninski rojak g. Gustl Šparl in g. kaplan Pankracij Poteko. Pri cerkvi se je s krasnimi besedami poslovil od njega mil. g. kanonik, ki je med drugim omenil, da je bil rajni nad deset let član bratovščine III. reda, kar je redkost pri fantih. Na pokopališču se je poslovil od njega g. Mirko Geratič v imenu škofijskega vodstva Katoliške akcije, č. g. kaplan v imenu jareninske Katoliške akcije in g. F. Hanžič od Sv. Jakoba v Slovenskih goricah v imenu tamošnjih akcijonajev, nakar mu je zapel domači pevski zbor, nato pa še šentjakovski pod vodstvom g. Pikota. Kot Jožetovi prijatelji se zahvaljujemo č. duhovščini, obema pevskega zboroma in vsem, ki so spremljali dragega Joškota na zadnji poti!

Sv. Barbara v Slovenskih goricah. Zgubili smo dne 26. junija vrlo kmetico Barbaro Petek rojeno Slanič, ki je bila obče spoštovana in priljubljena vsled svojih lepih lastnosti, dobrotljivosti, izvanredne delavnosti in izborne gospodinje. Za njo žaluje blagi mož Alojz in blagovzgojeni hčerki Micika in Tonika, kakor tudi obe sestri in brat Martin v Brežicah. Blagopokojno spremljajo dobra dela in vroče molitve pred božji prestol, kjer naj uživa nebeško plačilo za vsa dobra dela in velike skrbi na tem svetu!

Sv. Barbara v Slov. goricah. Pri nas je za večno zatisnil svoje trudne oči blagi kmet Jakob Gomilšek dne 12. junija. Uredil je svoje posestvo v plodonosno kmetijo in oskrbel svojim 4 otrokom lepe domačije, ki plakajo z dobro materjo za preljubim očetom. Vsi domačini smo očeta Gomilška radi imeli vsled njegove ljudomilosti, delavnosti in poštenosti. Začetkom svetovne vojne je zgubil vrlega sina Jakoba na Ruskem, kar ga je bridko bolelo in materine oči so se kopale v težkih solzah. Zlati Jakob, zdaj si poiškal svojega sina, v Bogu počivajta, na svidenje nad zvezdami! Pevci so mu zapeli na domu in na pokopališču tolažilne žalostinke v slovo!

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Dne 17. junija je imela naša župnija skupno romanje k Mariji na Ptujsko goro. Velika procesija mož in

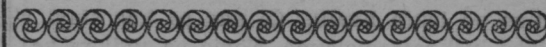
Pri hemoroidalni bolezni, zagatenju, natrganih črevah, abscesih, sečnem pritisku, odebelih jetnih, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, hudem srčnem utripanju, napadih omotice prinaša uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice vedno prijetno olajšanje, čisto tudi popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni svetujejo v mnogih primerih, da naj pijejo taki bolniki vsak dan zjutraj in zvečer pol čaše »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in spedijskih trgovinah.

Za zaročence:

Katekizem o zakonu je knjižica, ki pouči zaročence o vsem potrebnem. Škodila pa ne bo tudi zakoncem, ako jo preberejo, ker so marsikje že pozabili, kaj je svetil zakon. Knjižica stane le 4 Din in se dobi v

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

mladeničev ter žen se je vila v soboto proti Črni gori navdušeno prepevajoč lepe Marijine pesmi. V večernem mraku je bila rimska procesija z Najsvetejšim, po noči sveta ura in drugi dan svete maše in pobožnosti, vse to je utrdilo zaupanje do Marije v težkih časih in zavest, da je in mora biti župnija ena družina istega božjega duha in enega srca!

Vurberg. Dvojno slovesnost so obhajali Vurberžani v nedeljo dne 1. julija. Praznovali so 30letnico župnikovanja g. duhovnega svetnika Alojzija Kokelja in blagoslovitev prapora delovne skupine fantovske Katoliške akcije. Ves potek slavnosti je nazorno pokazal, kako tesne in pristrčne so vezi med vurberškimi farani in njihovim duhovnim očetom. Vsi stanovalci, zlasti mladina, je kar tekmovala, da na čim lepši način pokaže svojo brezmejno vdanost in ljubezen ljubljenu voditelju. Dva lepa slavoloka s pomenljivima napisoma sta bila postavljena pred župniščem in pred cerkvijo. Ob devetih je bil slovesen vhod jubilanta v cerkev v spremstvu mil. prošta ptujškega dr. Žagarja, prof. Stanka Cajnkarja in profesorja minoritskega reda p. Ivana Boboroviča. Drug za drugim so stopali pred jubilanta šolska mladina, fantje in dekleta, zastopniki vseh cerkvenih in prosvetnih organizacij ter se mu v vezanih besedah izrekli svojo vdanost in čestitke. Po vходу v cerkev je prošt dr. Žagar blagoslovil prapor FKA. Sledila je pridiga g. prošta, v kateri je orisal delo in zasluge jubilanta in govoril o važnosti dela v KA. Nato je daroval jubilar slovesno sveto mašo ob asistenci prošta g. dr. Žagarja in prof. Cajnkarja in Boboroviča. Med mašo je krasno prepeval moški pevski zbor iz Št. Janža. Po maši so se zbrali domači fantje, člani FKA in gostje v dvorani k slavnostnemu zborovanju, katerega je vodil in otvoril agilni prosvetni delavec Viktor Gašparič. Zastopnik škofijskega vodstva KA iz Maribora je v lepih izvajanjih govoril o praporu kot simbolu versko-obnovitvenega pokreta. Po popoldanski službi božji pa se je v nabito polni društveni dvorani vršila slavnostna akademija. Akademijo je otvoril Viktor Gašparič ter v imenu Prosvetnega društva čestital jubilaru. Sledile so prigodne deklamacije in lepo izvedeni simbolični prizori in pevske točke domačih pevcev in moškega zbora iz Št. Janža. Slavnostni govornik Mirko Geratič pa je v lepih in globoko zamišljenih izvajanjih govoril o sodelovanju lajkov z duhovnikom za versko obnovo družbe. Da je lepa in pristrčna slovesnost izpadla tako lepo in naravnost vzorno, gre pred vsem zahvala neumornima organizatorjema cele proslave: Viktorju Gašpariču in članici Marijine družbe Malki Minihovali. Prav posebno pa moramo naglasti, da so med slovesno sv. mašo pristopile dolge vrste fantov in deklet k mizi Gospodovi. Sveto obhajilo so darovali za ljubljenernega voditelja, da bi ga ljubi Bog dolgo ohranil med njimi.

Za fante:

Naš slovenski nadškof Anton Bonaventura Jeglič imenuje to knjigo: »Zlato knjigo slovenskih fantov«. Večjo zalogo teh knjig smo prejeli v razprodajo in jih oddajamo za polovično ceno, namesto za 12 Din le za 6 Din, dokler traja zaloga. Pišite

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

103 letni Anglež.

Največje angleško pristaniško mesto na jugu ima med 200.000 prebivalci meščana, ki ni samo rojstnemu mestu, ampak vsem Angležem dobro znana osebnost. Pred nekaj meseci je slavil gospod James Miles svoj 103. rojstni dan. Mož je povsem krepak in izvršuje svojo mizarško obrt od jutra do večera. V ravnoisti hiši je že ustanovil njegov stari oče obrt, katero je pozneje povečal Jamesov oče. Milesov stari oče je dosegel starost 112 let, njegov oče pa 107 let. Sin 103letnik vrši svoje delo z veseljem ter lahkoto, ki spominjata na mladega človeka. Hodi ravno, ima še vse lase, le zobe je zgubil pred 50 leti. Oči ima še tako dobre, da ne rabi pomoči očal. Zadnjič je bil bolan leta 1852. Gospod James je prepričan, da bo dosegel še mnogo več nego malenkost 103 leta.

★

Napadi potujočih mravelj.

Konec.

Siafus.

Kakor hitro so opravili termiti svoje uničevalno delo, se povrnejo nazaj v svoje gradove; potujoča afriška mravlja siafus pa prireja vsako leto strahovita potovanja kratko pred nastopom deževne dobe. V suhih mesecih živijo te mravlje v stotisočih množinah največ v podzemeljskih bivališčih, iz katerih se odstranijo le za slučaje, da se pripravljajo na od njihovih izvidnikov pripravljeni napad na bivališča termitov. Vseeno, ali je siafus na napadalnem pohodu, ali išče iz raznih vzrokov nova bivališča, organizacija njihovih podjetij je pravo čudo živalskega nagona.

Naenkrat se prikaže iz vseh brezštevilnih podzemeljskih luknjic ogromna množina živalic, ki tekajo v navidez največjem neredu sem ter tja. V tej občji zmešnjavi opazimo počasi precejšnje število večjih mravelj, ki so dolge po 2 cm, a prevzemajo komando in razumejo ustvariti vzoren red. Te mravlje so med potujočimi mravljami vojaki, oboroženi z mogočnimi kleščami, s katerimi pa zdobijo tudi vsakega lastnega brata-delavca, ako bi takoj ne izpolnil njihovega povelja. Tudi ti delavci spadajo v vrsto potujočih mravelj, le da dosežejo komaj dolžino 10—12 mm ter razpolagajo s čeljustmi, ki se dobro obnesejo za napad in pri obrambi.

Vedno več živalic vre iz podzemeljskih skrivališč, poveljniki brezštevilne armade tekajo sem ter tja in urejujejo oddelke za potovanje. Taka armada mravelj šteje na milijone in se razteza njena vrsta po več sto metrov na dolgo. Pohod ima obliko hruške. Ob straneh iz delavcev sestavljene armade korakajo vojaki, istotako spredaj ter zadaj, da so slabjši bratje zavarovani napram vsaki nevarnosti za slučaj napada.

Če koraka armada na napad nad grad termitov, se razdeli kratko pred ciljem na posamezne oddelke pod po-

veljstvom odgovarjajočega števila vojakov ter napade sovražno trdnjavo naenkrat od vseh strani istočasno. S prezirom smrti se zaženejo napadalci nad grad termitov, katerega brani komaj nekaj tisoč termitskih vojščakov, med tem ko se njihovi delavci skrijejo v notrajnost stavbe. Večkrat jih pade na tisoče iz vrst napadalcev pod kleščami branilcev; a vedno nova krdela se valijo preko mrličev, dokler ni premagan ter raztrgan zadnji termitski branilec. Po zmagi nad branitelji se razlije armada napadalcev po notrajnosti zavzetega termitskega gradu, kjer je zapisano smrti vse, kar je pribežalo in se skrilo v notrajnost stavbe, ko je bil javljen napad smrtnega sovražnika.

Siafus in druga živa bitja.

Težko si je ustvariti pravo sliko o nadlogi, katero tvori mravlja siafus za človeka, ako je ta slučajno zašel v njen vojni pohod. Tolikokrat se zgodi, da stopa potnik nič hudega sluteč po gozdu in naenkrat so mu pokrite noge od sto in sto živalic. V par sekundah so se zajedle mravlje v njegovo kožo. Ne preostaja mu drugega, da uteče kolikor mogoče naglo iz območja navala, vrže obleko s sebe ter začne obirati eno mravljo za drugo. Ugrizi mravlje siafus neznosno skelijo po več dni in žrtev te nadloge skače ter pleše, kakor bi ji kuril pod nogami.

Termiti uničujejo samo rastlinske snovi; siafus pa ogloda vse, kar mu pride živega na pot.

Zgoraj omenjeni afriški raziskovalec Campbell pripoveduje, kako ga je zbudil neko noč iz spanja močan ropot. Trušč je povzročilo kakih 20 kokoši, katere je imel zaprte v kurniku. Prvotno je bil prepričan, da se je spravila nad perjad kača, je vstal in odhitel na pomoč. Komaj je stopil na dvorišče, je že skočil nazaj v hišo. Po naselbini se je valila milijonska armada potovalnih mravelj. Drugo jutro, ko so bili strahotni uničevalci že mimo, je opazil v kurniku od 20 kokoši samo par kosti in nekaj perja, vse drugo so povzile po noči mravlje. V bližini naselbine je še naletel na okostje raznih drugih živali, katere niso imele časa, da bi se bile pravočasno skrile pred siafusom.

Celo krdela slonov se umaknejo tem mravljam, ker se jim poženejo ti zajedači v nos, v ušesa, v usta ter v oči. Niti ogenj ne more zadržati te nadloge.

Raziskovalec Campbell je opazoval večkrat te mravlje na pohodih. Parkrat jim je položil na pot gorečo cigareto. Mravlje so se vrgle takoj na cigareto. Nekaj tucatov se je smrtno obžgalo, a niso odnehale, dokler ni bila cigareta razcefrana in razmetana na vse strani.

Afrikanski domačini se poslužujejo siafusa v maščevalnem boju napram najhujšemu sovražniku. Če pade afriškemu poglavarju kak smrtni sovražnik v roke, ga položi na rokav in nogah zvezanega potujočim mravljam na pot. Med kako nepopisnimi bolečinami umira taka žrtev, se ne da zaupati papirju!

Sv. Marko pri Ptujju. Nimamo navade, da bi se po listih hvalili. Če nas pa kdo stavi v slabo luč, raje molčimo. Novic pa tudi ni kaj posebnih, ker se zadnja leta fantje več resno ne tepejo. Menda se tistim par pokretašem takih podjetij več ne ljubi. — Zapuščata našo faro dve vzorni dekleti: Rozika Meglič iz Markovec in Katica Kuhar iz Borovec. Pa nista umrli, ampak sta se le poročili. Imamo pa še več pridnih deklet in so ženini od vsepovsod prijazno vabljeni! — V nedeljo je prvič nastopal na koru naš pred kratkim ustanovljen fantovski pevski zbor. Pel bo le vsako prvo nedeljo v mesecu. Za nas je to nekaj, česar še doslej nismo doživeli. Umetniško izšolani naš mladi organist g. Koprivnikar je naše fante, ki imajo sicer dovolj lepe glasove, v kratkem času tako izvežbal, da bi se mu ne trebalo sramovati niti pred najbolj strogim kritikom. Le izgovorjava je bila še tu in tam malce potlačena, kar pa je manjše važnosti. Le korajžno napreji!

Štrigova. Ljutomerška mestna godba je napravila v petek dne 29. junija izlet v našo Štrigovo. Najprej je v naši zgodovinski cerkvi sv. Hieronima igrala pri sveti maši, potem pa na glavnem trgu odrezala par narodnih komadov. Ker je godba bila namenjena dalje čez Štrigovo, je odkorakala skozi naše malo mestec v takozvano »Toplico«, od tam pa zvečer zopet čez Štrigovo v Ljutomer. Za občisk Ljutomerčanom pristrčna zahvala!!

Razkrižje pri Ljutomeru. Pretresla nas je do dna duše novica, ko smo v četrtek zjutraj slišali, da je, previden s sv. zakramenti nepričakovano umrl po kratki in hudi bolezni dne 27. junija naš nepozabni občan in posestnik Alojz Ščavničar iz Veščice v starosti 33 let. Bil je nad vse dober mož svoji ženi, sin svoji stari materi, dober oče svojih 4 še živih in nepreskrbljenih otrok ter dober brat svojim bratom, kateri so mu v njegovih poslednjih urah življenja lajšali težko bolezen. Žalujejo občani kot za svojim dobrim in pravičnim vaškim poglavarjem, občinskim, kmetijskim in šolskim odbornikom, zapriseženim cenilcem. Vse svoje službe je vršil v dobrobit in korist svojih občanov. Dne 29. junija popoldne je bila kljub velikemu nalivu velika množica na pogrebu, kar je pokazalo, kako je bil priljubljen naš nepozabni Lojze. Vodila sta pogreb iz hiše žalosti dva č. gg. salezijanca. Prisostvoval je pogrebu občinski odbor, šola Šafarsko z otroci in učiteljstvom, šolski upravitelj šole Štrigova, žandarmerija, gasilno društvo Razkrižje ter končno salezijanski cerkveni pevski zbor, ki se mu je oddolžil s petjem kot svojemu bivšemu pevcu-tenoristu. Ostani mu ohranjen časten ter hvaležen spomin!

Ptujska gora. V svoji vili v Bolcanu (Bozen) v Italiji je umrl g. I. Božičko, vpokojeni vojaški računski svetnik. Rajni je bil doma na Ptujski gori. Rad se je vračal v svoj rojstni kraj, obiskoval znance in je romal k Materi božji na Ptujsko goro. Blagemu rajnemu ohranimo časten in hvaležen spomin!

Stare zapuščene rane na nogah (ulcus cruris) **zanesljivo in hitro zaceli „Fitonin“** od naših zdravnikov in zdravstvenih institucij vsestransko preizkušeno sredstvo. Steklenica Din 20.— v iekarnah. Po poštne povzetju 2 steklenici Din 50.— Poučno knjižico št. 18 pošlje brezplačno „Fiton“ dr. z o. z. Zagreb. Reg. pod Sp. br. 1281 od 28. VII. 1933.

Poslednje vesti.

Novice iz drugih držav.

Po zatrtih prevratnih nakanah v Nemčiji. Po uradnem razglasu vladata v Nemčiji zopet red ter mir in je Hitler gospodar položaja. Tekom 24 ur so bile vrste hitlerjevcev prečiščene z vso strogostjo ter krivci kaznovani. Obsedno stanje je ukinjeno. Po vesteh iz Berlina je bilo dne 2. julija usmrčenih še nadaljnih deset voditeljev napadalnih oddelkov, kojih imena še niso objavljena. Trdijo tudi, da še pride 200 odličnejših narodno-socialističnih voditeljev pred naglo sodišče. Hitler sprejema k zmagi častitke in mu je častital celo bolani Hindenburg. Sicer je pa odložil Hitler vse tekoče posle in se je posvetil krutemu ter krvavemu obračunu z nekorneži in uporniki.

Domače novice.

Kongres katehetov je bil danes 3. julija slovesno otvorjen v Mariboru s sveto mašo, katero je daroval prevzvišeni škof dr. Ivan Tomažič. Kongres bo trajal tri dni, ki bodo izpolnjeni s predavanji naših in hrvatskih najboljših vzgojiteljev mladine. Kongres je združen s katehetsko razstavo v dvorani Zadrugne gospodarske banke Zborovanja bodo zaključena v četrtek dne 5. julija s skupnim obiskom groba škofa Slomška.

Zopet podtaknjen požar na Dravskem polju. V Spodnji Gorici pri Pragerskem je upepelil v noči podtaknjen ogenj gospodarsko posopje Jakoba Kozoderca. V zadnjem trenutke sta se rešila s skokom iz gorečega poslopja domači sin Rudolf in 56letni hlapec Ivan Čeranič. Škoda cenijo na 100.000 Din.

Uboj. V Uršnih selih pri Novem mestu je bil ubit zadnjo nedeljo pogodbeni poštar Jožef Kobe. Ubil ga je s polenom Andrej Stricli, sin veleposestnika iz Vrčič. Radji uboja so zaprti 9 fantov iz Laz.

Zračna proga Ljubljana—Celovec je bila otvorjena 2. julija.

Smrtna nesreča otroka. Sproženo hlodovje je ubilo zadnjo nedeljo popoldne štiriletnega sinčka g. Demšarja na Rakeku.

Smrtna nesreča dveh celjskih industrijcev v Trstu. V Trstu sta smrtno ponesrečila dne 30. junija zvečer celjska industrijca Avgust Pacchiaffo in Alojzij Knez. Z avtomobilom so zavozili trije s Kanala v morje. Omenjena dva sta utonila, rešil se je z razbitjem šipe na zaprtem avtomobilu 42letni Ivan Knez, brat smrtno ponesrečenega. V Trstu v Kanalu se je zgodila zadnja huda nesreča 26. 5. 1914, ko je zavozil v Kanal avtomobil, v katerem so bili baron Knobloch iz Savinjske doline, njegov šofer in hotelski sluga. Vsi 3 so utonili.

Dopisi in prireditve.

Videž pri Slovenski Bistrici. Blagoslovitev novega gasilskega doma se je radi smrti poveljnika slovenjbištriške gasilske čete prelozila na nedeljo dne 8. julija. Blagoslovitev se bo vršila ob vsakem vremenu.

Loka pri Zidanem mostu. Naša požarna hramba je bila ustanovljena leta 1883. Prva leta je bila precej nemškutarska, pozneje so jo naprednjaki hoteli vpregati v svoje telege, zadnja leta se je otresla tudi naprednjakarstva, se spremenila v gasilno društvo in služi le svojemu plemenitemu namenu, pri-
skočiti bližnjemu na pomoč Ob 50letnici si

je postavilo gasilni dom. V dvorani tega doma je letos Marijina družba priredila igro: »Prisegam«. Tudi gasilci sami, možje in fantje, večkrat v njem igrajo. — Pri Rusovih v Loki sta pomrla oče in mati in zapustila nedorasle otroke. Previdnost božja pa je poskrbela, da otroci niso bili zapuščeni; oče rajne Rusovke, Franc Novak na Bragu, je prevzel vso skrb za otročiče. — Umrl je naš župan Peter Kovač. Od svojih opravkov se je pozno zvečer vračal s kolesom brez luči domov in je čisto blizu domače hiše trčil skupaj z drugim kolesarjem brez luči, je padel na trdi cesti in si pretresel glavo, da je tretji dan umrl; ta drugi kolesar pa ni bil nič poškodovan. Rajni Peter je prav rad pomagal svojim sosedom. — Na dan sv. Alojzija je umrla Marija Pavlič, mati narodnega poslanca Alojza Pavliča. — Dan pred Petrovim je pri čisto mirnem vremenu iz jasnega neba vrezala strela z groznim pokom v anteno tukajšnje šole, pobila več velikih šip na oknih, kar bo plačala zavarovalnica; druge škode strela ni naredila. — Črešnje so bile zelo polne, jabolk v dolini ne bo nič, v hribih pa so hruške polne.

Laporje. V deželo večnosti so v zadnjem času od nas odšli: kmet Leskovar, Šimičev Vinko, Ana Ozimič ter posestnik Brglez M. Počivajte v miru! — Telovadno društvo je imelo predzadnjo junijsko nedeljo otvoritev novega letnega telovadišča. Domačinov je bilo bojda malo, ogromna večina je prišla od drugod, kar je gotovo lepo. — Istega dne je tamkaj 17letni kolarski vajenec Ivan Kodrič iz Brežnice padel z droga in si strl roko.

Iz zagrebške torbe. Od Sv. Ksaverja smo poslali pozdravov nebroj. Brez svinčnika in papirja še več, kakor pa omih na kartah, pozdrave, kateri so šli vse tja, koder je nekdanji silni Mahnič vdaril kot silni kovač, ki je koval usodo dveh narodov, ki se tu v Zagrebu srečujemo: Slovincem kot učitelj in borec, Hrvatom kot škof in vodnik. — Na dan sv. Petra in Pavla, tako je zamislil Janez Kalan, ki je bil vedno iznajdljiv, naj imajo tudi Slovenci v Zagrebu svoje žegnanje. Pa kaj se hoče. V mestu je vse drugače kot na deželi, zato pa je naše žegnanje popoldne in še to: na Petrovo v cerkvi Sv. Frančiška Ksav. No, vse to nas ne moti nič, ker nam je bil Mahnič, čigar grob je v tej cerkvi, kakor naš Peter — skala! Tako smo v 14. letu po njegovi smrti v veliki množici pohiteli na njegov grob, da ob njem premislimo, v koliko smo tudi mi vredni njega.

Kraste (ekceme), prisadi, kronične kraste, lišaji itd., za vse te bolezni, ki povzročajo zadosi bolečin in znajo biti odporne vsakemu zdravljenju, so obkladji »Fitonina« zelo zanesljivo zdravilo. »Fitonin« desinficira, odstranjuje srbež, bolečine hitro prenehajo. Steklenica »Fitonina« 20 Din v lekarnah. Po poštne povzetju 2 steklenici 50 D. Poučno knjižico št. 18 pošlje brezplačno »Fiton« dr. z o. z., Zagreb, I—78. (Reg. pod št. 1271 od 28. julija 1933.)

Listnica uredništva.

Ob začetku julija ne moremo poročati o majniški pobožnosti. Velja za dopis iz Spodnje Sečovo pri Rogaški Slatini. — Dopisniku iz Prekmurja: Vaše dopise smo prejeli dva dni prepozno in jih nismo mogli upoštevati za to številko. Dopisi bi morali biti v uredništvu po dogovoru v petek.

MALA OZNANILA

Cenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Preklci, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—. Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavi. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znak za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

Sprejem vajenca za krojaštvo, predstaviti se osebno. Furlan, krojač in organist, Hoče pri Mariboru. 677

Jabolčnik lahko napravite iz »Jablusa« brez da potrebujete zraven naravnega jabolčnika. Pišite po navodila: »Jablus«, Franc Renier, Podčetrtek. 678

Sprejem vajenca za krojaštvo iz boljše hiše. Anton Besak, Maribor, Cankarjeva 6. 673

Kupim malo posestvo, na katerem se redi 2 do 3 krave. Florjančič Peter, Jeanne de Arc, Rue de Ypres 3 a, L Hopital, Moselle, France. 679

Organist in cerkvenik, starejša oseba, z ženo, urar, s spričevali, želi službe na mali župniji ne glede na dohodke. Naslov v upravi lista. 673

Vabilo

na

redni letni občni zbor Ljudske samopomoči

registrovane pomožne blagajne v Mariboru, ki se vrši v nedeljo dne 15. julija 1934, ob 10. uri dopoldne v Mali dvorani Narodnega doma, potom izvoljenih delegatov.

Dnevni red:

1. Pozdrav in poročilo načelnika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo balgajnika.
4. Poročilo članov nadzorstva.
5. Absolutorij blagajniškemu vodstvu.
6. Volitev načelnika odbornikov, nadzorstva.
7. Sprememba pravil:
 - a) zvišanje starostne meje,
 - b) doba delegatov,
 - c) zavarovanje za doto.
8. Slučajnosti in nasveti.

Glasom § 9 točka 10 se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu navzočih delegatov, če prvi ni sklepčen.

Opomba: Po § 9 točka 15 blagajniških pravil sme vsak član staviti občnemu zboru predloge, katere pa mora 8 dni pred občnim zborom javiti pismeno načelstvu. Tak član se sme udeležiti tudi občnega zbora in tam svoj predlog ustmeno utemeljevati. 672

Blagajniški odbor.

Zahvala

vsem, ki so od blizu in od daleč prišli, da so spremili na zadnji poti k večnemu počitku našega nepozabnega, srčno-ljubljenskega moža, očeta, dedeka, strica, svaka in brata

Janeza Kaube

posestnika na Jelovcu,

Prav posebna hvala preč. gg. duhovnikoma iz Kamnice in preč. g. monsign. Vrežetu za prelepi poslovljni in tolažilni govor ob odprtju grobu. Tudi hvala pevcem in vsem darovalcem vencev in cvetlic. Bog plačaj!

Jelovec dne 21. junija 1934. 675

Žalujoči ostali.

Čitateljem v pouk in zabavo.

Stoletnica kinematografa

Dne 25. avgusta 1834 je prejel patent dunajski učenjak ter profesor Simon Stampfer na iznajdbo, katero je imenoval »Življenjsko kolo«. Iznajdba je obstojala bistveno v tem: Okroglo votli valjar, na kojega notrajni strani so bile pritrjene risbe (različna ena od druge), je imel v presledkih zareze, skozi katere je bilo videti dele risb. Če so ta valjar vrteli, je bilo videti skozi odprtine, kakor bi risbe v notrajnosti oživele ter se premikale. Če tudi imenujemo Stampferjevo iznajdbo igračo, vendar je dejstvo, da je bila predhodnica, kar danes nazivamo film — premikajoča se razsvetljena slika.

Sto let je minulo, odkar je prejel profesor Stampfer patent na svojo iznajdbo. 40 let je zatonilo, ko se je rodil današnji kino. Dne 2. januarja 1895 sta kazala Francoza iz Lyona brata Alojz in Avgustin Lumiere pred pariškim patentnim uradom iznajdbo, kateri so rekli »Cinematografe«. Fotografične posnetke so premikali zadaž na zobčastem kolesu mimo leče, ki je s pomočjo močne luči fotografične posnetke povečevala in jih metala ali projecirala na belo steno. To je bil torej prvi kino.

Prvi mož, ki je projeciral »žive slike« na svetlo steno, je bil Avstrijec, feldmaršallajtnant Franc plem. Uchatius (1853).

Lastne filme so začeli v rajni Avstriji izdelovati še le leta 1910.

Filmi, ki so stali milijonc.

Resnično milijonske filme, torej take, kojih snemanje je res stalo milijon dolarjev ali mark, bi lahko našli na prstih. Največji svetovni film je bil »Ben Hur«, katerega je vprizoril Fred Niblo v bližini Hollywooda v Kaliforniji od leta 1925 do 1926. »Ben Hur« je stal 3 in pol milijona dolarjev in je v resnici dosedaj najdražji film. Drugi najdražji film je bil »Metropolis«, nemški izdelek od Frica Land, ki je stal 9 in pol milijona mark. Snemanje filma »Ben Hur« je trajalo 1 leto in 5 mesecev, filma »Metropolis« pa 1 leto in 2 meseca. Nadaljni milijonski filmi so: »Deset zapovedi« (stroški 1 in pol milijona dolarjev, doba snemanja 1 leto); »Nibelungi« (stroški 2 milijona mark, čas snemanja 11 mesecev); »Gospodariča sveta« (stroški 1 in pol mil. mark, snemali so 9 mesecev) in zvočni film »Cavalcade« (stroški 40.000 dolarjev, doba fotografiranja 9 mesecev).

Stoletnica stenografije.

Leta 1834 je izšla v Monakovem na Bavarskem knjiga »Navodila k stenografiji«, spisal Fr. Ksaver Gabelsberger, bavarski vpokojeni ministerijalni svetnik. Gabelsberger se je rodil l. 1789 kot sin izdelovatelja godal v Monakovem. Leta 1809 je stopil v bavarsko državno službo kot kanclist. Iznajdbe stenografije se je lotil po lastni izpovedi

radi tega, da bi v službi, v kateri je moral mnogo ter naglo pisati, posnel govore s posebno pisavo iz ust govornikov. Gabelsbergerjevo delo je stalo nepopisno mnogo truda, denarja in je želo skrajaj bore malo umevanja in priznanja. Umrl je na kapi v Monakovem leta 1849. Njegove iznajdbe se je oprijela mladina, in danes po sto letih svetovnega razmaha in procvita jo izpodriva pisalni stroj.

Usoda zmaja Rebeka.

Še ni dolgo, ko so ulovili na otoku Komodo v Tihem oceanu zmaja. Gre namreč za orjaškega kuščarja, ki tehta en cent, je grozne zunanosti ter preostanek nekdanjih lintverjev. Mnogo so potrošili denarja ter skrbi, ko so poskušali zmaje udomačiti za živalske vrte. Vsi ujeti lintverji so poginili, ker ni nikdo prav znal, s čim se preživljajo. Minulo jesen so pripeljali v živalski vrt v Njujork tri ujete zmaje in med temi samico, kateri so dali ime Rebeka. Zadnje dni je Rebeka poginila.

Koj po prepeljavi v vrt so ugotovili strežaji, da je samica le malo žrla ter hujšala. Njena moška tovariša sta se solnčila, Rebeka se je pa skrivala v temnih kotih.

Skušali so ji privabiti apetit s pečenko ter jajcami. Tovariša sta povžila s slastjo 6—7 jajc z luščinami vred; Rebeka je odklanjala vsako hrano.

Lepega dne so našli ženskega zmaja poginjenega. Živinozdravniki so iz radovednosti glede vzroka smrti žival raztelesili. Ugotovili so, da je požrl zmaj še v domovini polovico divje svinje, saj so našli v črevah svinjsko spodnjo čeljust. Baš ta svinja je bila za zver smrtonosna, ker je zanesla v notrajnost zmaja trakuljo. Trakulja se je v orjaku razvila izredno mogočno in ga je popolnoma razjedla na znotraj.

Če bi bili živinozdravniki le slutili za vzrok bolezni, trakuljo bi bili lintverju odpravili z lahkoto.

Človeške glave kot lovski plen.

Luzon se imenuje otok od otočja skupine Filipinov v Tihem oceanu. Tujec, ki obiše kraje na Luzonu spodaj v dolini, rado vedno povprašuje po divjakih v hribovju, kateri se še danes podijo za človeškimi glavami in jih prinašajo domov kot znake zmagoslavja. Nobeden mu ne da na to vprašanje odgovora. Uradno že davno ni več na Filipinih lovcev na človeške glave, saj tako divjaštvo bi škodovalo tujskemu prometu.

Slučajno pa zadene tudi tujec na moža, ki je potom trgovinskih poslov v stalni zvezi z ljudmi v Bontocu in pripoveduje redkosti o navadah ter običajih plemena Irogotov. Težavna ter samotna je pot v hribe, vročina se je že davno umaknila, ledeno mrzlo je zgodaj zjutraj, a hribovci, katere srečaš tam zgoraj, so kljub mrazu oblečeni le

samo okrog ledenj. Mimo hodijo ženske s težkimi tovari na glavah, spremljane od bojevnika s sulico ter ščitom, znak, da divja že zopet vojna med plemeni po gorah.

Doslej ni uspelo nobenemu misijonarju, ne vojaku ali upravnemu uradniku, da bi bil spremenil ali omilil grozne razvade filipinskih gorjancev, ki priznavajo le svoje posebne zakone. — Mladeniča prične spoštovati ter upoštevati plemo v polni meri šele tedaj, če je uplenil človeško glavo. Hribovci delajo po dnevu mirno po riževih poljih, vendar stoji med delom en možki stalno na straži, pripravljen, da ščiti glave moških svojega rodu z lastnim življenjem. Irogoti so obtičali radi stroge ločenosti od ostalega sveta na zelo nizki ter priprosti kulturni stopnji. Čas računajo po solncu ter zvezdah, po svetih logih molijo svoje bogove in jih prosijo za rodovitnost ter rast zemlje.

Lov na človeške glave se dogaja povsem na tihem, ker belokožci so kar iz sebe, če udari na njih ušesa vest o lovu na človeške glave. A tiho ter na skrivnem prodre le eno plemo proti sosedom po malo znanih hribovskih stezah in pozove moške na boj. Nato prične morija. Bojevnik, oboroženi s ščiti, sekirami ter sulicami, pomečejo orožje proti sovražniku in nato pride s sekirami do boja moža proti možu. Ni dovolj, da zmagovalc sovražnika ubije, mora mu tudi odrobiti glavo in jo prinesiti v domo ču vas.

Še le nato prične v selu za zmagovalca slavje. Vaščani zakoljejo svinjo, katero si privošči starešine; mladina pa pleše po udarcih bobnov krog odsekane glave, ki je nataknjena na kol. Ples postaja vedno bolj divji in traja celi dan in noč. Zmagovalca tetovirajo ravnotako, kakor je bil tetoviran premagani. Iz odsekane glave si vzame slavljenec kost spodnje čeljusti, s katero sme z naprej udarjati po bobnu. Ostanke glave pa zagrebejo med kameenje zborovalnega prostora.

Slavnosti še nikakor ni konec. Koljejo bivole, svinje ter kure, darujejo jih bogovom, meso povžijejo skupno. Ženske prinašajo riževe jedi, plešejo, da mirijo duha ubitega, ker nepomirjena duša tirja za odsekano glavo dvoje življenj.

Če zvejo oblasti za tak pohod domačinov, ako odmeva votlo bobnanje s hribov, potem se podajo na pot kazenske ekspedicije in poiščejo selo lovcev človeških glav. Kar naenkrat prekinejo možki in ženske ples. Junaka — zmagovalca skrijejo nekam visoko v hribe. Prijatelj ter sovražnik molčita in ne izdata ničesar. Četudi so si plemena med seboj sovražna, vendar častijo iste bogove in se oklepajo istih navad; med tem ko smatrajo belokožci lovce na človeške glave za navadne morilce in jih tudi kaznujejo s smrtjo, če jih le dobi-jo. Kljub strogosti oblasti se strašna razvada medsebojnega pobijanja nadaljuje in ne bo nehala, dokler se ne bodo hribovski domačini med seboj uničili do zadnjega!

MALA OZNANILA.

Zdravnik dr. Lovšin Janez otvori dne 10. julija splošno in zobno prakso v Braslovčah. Ordinira v hiši Posojilnice. 668

Ostanki tudi najmočnejše hlačevine (cajga) do 1 m 20 Din, do 3 m 22 do 24 Din, belega platna po 5, 6 in 8 Din, oxforda (pisanega platna) 6 Din, močan cvirncajg za ženske obleke 8 Din ter vso letno blago za znižane cene prodaja manufakturna veletrgovina Anton Macun, Maribor, Gosposka 8—10. 669

Prodaj hišo z vinogradom in sadonosnikom. Limbuš 91. 670

Posestvo 120 oralov zamenam za manjše do 25 oralov. Doplačilo v več letih. Naslov v upravi lista. 667

Kupi se mala hišica z vrtom na deželi. Kupnina v gotovini pri sklepu pogodbe. Vprašati pri: Kodrič Ivan, trgovina, Fram. 662

Mostin, moštna esenca za izdelovanje dobre in zdrave domače pijače, samo v drogeriji M. Kanc, Maribor, Slovenska ulica. 577

Dolžniki! Pristopajte k gospodarski zadrugi «Zaščita» v Ljubljani, Masarykova cesta 14-II, ki Vam uspešno pomaga urediti Vaše dolgove, posreduje najceneje pri vseh Vaših upnikih in pri oblastvih. Kmetom urejuje vse zadeve po uredbi o zaščiti kmetov in posreduje glede nezaščitenih dolgov. Ne odlašajte več s pristopom! 646

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem spopolnil

zalogo krst

(mrtvaških rakev) ter se dobijo vse vrste istih kakor tudi vse potrebščine po znižani ceni pri

Alojzij Munda

mizarstvo v Mariboru

nasproti Magdalenske cerkve, Taborska 2. 1

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike
so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru, Koroška c. 5

Preje.

Sedaj.

Prava uteha za živčno bolne!

Tako nenadno izpremembo v pravzaprav kratkem času — že **v nekaj tednih** povzroči samo naše preizkušeno redilno sredstvo.

Brezplačno in poštnine prosto

pošljemo vsem, ki se obrnejo na nas, obširno razpravo o tem redilnem sredstvu. Število onih, ki so poslušali naše nasvete in se na ta način rešili svoje bolezni, je izredno veliko.

Pišite še danes na spodaj navedeni naslov:

Poštno zbiralno mesto:

Ernst Pasternack, Berlin S. O.,
Michaelkirchplatz 13, Abt. 90.

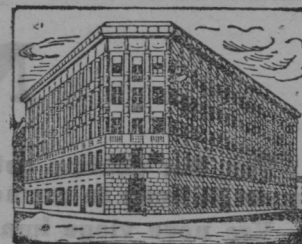
Slovenski fantje!

Vam je Slomšek zapustil najlepšo dediščino, knjigo:

Življenja srečen pot

Slovenci bi radi, da bi naš Slomšek prišel na oltar. Pa ta naša želja ne bi bila tako resna, če bi vsak slovenski fant ne hotel imeti Slomškove knjige, ki jo je za fante napisal, če bi vsaka mati, vsak oče ne skrbel za to, da bi sin vsako nedeljo šel v cerkev s Slomškovim molitvenikom v roki. V današnjih razmerah, ko razne organizirane družbe niso mogoče, je mogoča ena skupnost, skupnost Slomškovega duha, ki se ga bodo fantje navzeli iz tega molitvenika. Ta Slomškov duh bo ohranil naše fante zveste Bogu in narodu. Zato, slovenski fantje, sezite po knjigi: »Življenja srečen pot«! Knjiga, ki v obliki ličnega molitvenika obsega 380 strani, stane vezana z rdečo obrezo Din 14.—, z zlato obrezo Din 20.—, v usnje in z zlato obrezo Din 30.—. Naročila sprejema:

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

POŽAR
VLOM
STEKLO
KASKO
JAMSTVO
NEZGODE
ZVONOVE
ŽIVLJENJE
KARITAS

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe, svoje in svoje imetje le pri naši zavarovalnici. 167

Moštna esenca, izvrstni izdelek za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Dnevna razpošiljatev. Cena steklenici 20 Din. Ivan Pečar, droge in kemikalije, Maribor, Gosposka ulica 11. 663

Veliki zaslužek brez lastnega kapitala nudimo vsakomur, posebno na deželi. Dopise z znamko za odgovor nasloviti na: Persson, Ljubljana, poštni predal 307. 627

Cunje, staro železje, mesing, kupfer, krojaške odrezke, star: papir in ovčjo volno kupuje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica. 650

Izborna novo koso za 15 Din in patentirani kosirnik »Blisk« dobite samo v železnini Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvska 1. 623

Vsakovrstno kupuje po najvišjih cenah Ackermanov nasl. **ZLATO** A Kindl, Ptuj. 590

Mrliškim oglednikom!

Ker želimo razprodati dosedanjo zalogo tiskovin za mrliške oglednike, dajamo vsem 30% popusta, dokler traja zaloga.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

588

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Naši javnosti!

Vse, kar dobimo gotovine iz starih posojil, izplačujemo vlagateljem s starimi vlogami v enakih zneskih. Upamo, da se bodo te razmere kedaj zboljšale.

Vse nove vloge imamo stalno razpoložljive. Vsak vlagatelj, ki na novo vlaga, lahko dobi od nove vloge vsaki dan vso svoto nazaj. Teh vlog imamo preko 1.500.000 Din.

Ves denar, pri nas naložen, je popolnoma varen. Naše naložbe pri 15 denarnih zavodih ne bodo utrpele nikake škode vsa naša posojila so zavarovana s hipotekami. Poleg tega imamo lastne milijonske rezerve, če bi tudi kaka izguba kje nastala, in konečno jamči za varnost vlog v znesku 55.000.000 Din 4675 članov s premoženjem okrog 500.000.000 Din.

Z našimi hranilnimi knjižicami se ne trguje, vsak zahteva za nje celotno svoto.

Ne nasedajte ljudem, ki se zastonj trudijo, da bi z lažmi omajali zaupanje javnosti napram našemu zavodu.

Še tudi ne moremo sami v celoti kljubovati svetovni gospodarski in domači denarni krizi, vendar pa smo v moči kljubovati ji tako, da bodo naši vlagatelji obvarovani vsake škode.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Sprejema hranilne vloge in jih

obrestinje najboljše.

Denar je pri njej naložen po-

polnoma varno.

Za hranilne vloge jamči poleg re-

zerv in hiš nad 5000 članov-po-

sesnikov z vsem svojim pre-

moženjem!